

Günəş Sərqdən doğur!

№ 16 (5297), 2021-ci il

Qıyməti 40 qəpik

SƏRQ

Müstəqil İctimai-siyasi qəzet

www.sherg.az

28 yanvar 2021-ci il (cümə axşamı)

Azərbaycan Respublikasının arazisində COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət		
İmumi	Bu gün	27.01.2021
İsimli yoxlananlar sayı	229584	
İsimli sağalanınar sayı	221717	
Aktiv xəstə sayı	4762	
İsimli test sayı	2380074	
İsimli ölim sayı	3105	
		KoronaVirus.az
Yeni yoxlananlar sayı	226	
Yeni sağalanınar sayı	601	
İngiliscə test sayı	7458	
Bugündəki ölim sayı	5	

Ölüm halları 5 nəfərə düşdü

601 nəfər koronavirusdan
sağalıb, 226 nəfər yoluxub

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 226 yeni yoluxma faktı qeyde alınıb, 601 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

(Səh.9)

Vəziyyətə heç kim
zəmanət vermir

Ola bilər ki, dəslər
yenidən dayandırılsın

Növbəti həftə Bakı, Abşeron və
digər iri şəhərlərdə məktəbəhəzərliliq, icma əsaslı məktəbəqədər
qruplar və ibtidai siniflər üzərə təhsil
bərpa edilir.

(Səh.9)

Hazırlıq aparılır

Üçtərəfli işçi qrupunun
iclası yaxın vaxtlarda
keçirilə bilər

(Səh.2)

Bu çiçək, o çiçək deyil

Bakıda 15 manata satılan
xarıbülbül Şuşadan gətirilməyib

(Səh.9)

“Azərbaycan
dördtərəfli görüş
tələb etməlidir”

Türk professor:
“10 noyabr razılaşmasındaki
qeyri-müəyyənliliklər
aradan qaldırılmalıdır”

(Səh.7)

“Çox çətin
relyefdə hücum
keçəcəkdik”

Aqşin Kərimov: “Həmin
ərəfədə müharibənin bitdiyi
xəbərini aldıq, hücum əmri
geri götürüldü”

(Səh.8)

✓ “Azərbaycan və Türkiyənin
qarşısında yeni vəzifələr durur”

Hikmət Hacıyev: “Bu əməkdaşlıq heç kime
qarşı deyil. Bizim üçtərəfli formada
apardığımız əməkdaşlığı göstərir ki, bu
əməkdaşlıqdan hər kəs qazana bilər”

(Səh.3)

✓ Səməd Seyidov AŞPA prezidenti
Hendrik Daems ilə görüşüb

O, Vətən müharibəsindən
sonra yaranmış yeni reallıqlar
haqqında ətraflı məlumat verib

(Səh.2)

✓ “Burda qeyri-adi hal yoxdur”

Vahid Əhmədov: “Naxçıvandan Mehriyə
kommunikasiya xətti açıldan sonra
Ermənistən da həmin istiqamətlərdən keçə bilər”

(Səh.5)

✓ “Ölündən qorxmuram”

Ağır xəstəlik keçirən Rəşid Mahmudov
ayağa qalxıb, evində müalicə alır

(Səh.12)

“Hədəfimiz Şuşa idi, zəfərimiz də Şuşa oldu”

Prezident İlham Əliyev: “Biz bu şəhəri qəhrəman övladların rəşadəti, qanı, canı bahasına düşmənlərin əlindən, əsarətindən almışıq”

“Yoxin zamanlarda Şuşa yene de öz tarixi simasını bərpa edəcək”. Bu sözləri Prezident İlham Əliyev yanvarın 27-də Aydın Kerimovu Prezidentin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi təyin olunması ilə əla-qədar videoformatda qəbul edərkən deyib. Dövlət başçısı bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsi bir daha Azərbaycan xalqının əyilməz ruhunu göstərdi:

“Təsadüfən demirdim ki, men bili-rəm nəyi, necə, nə vaxt etmək lazımdır. Azərbaycan xalqına kiçik də olsa, siqnal verirdim ki, hər şey yaxşı ola-caq. İstədiyimizə nail olacaq, sadə-cə olaraq, her şeyin vaxtı var. Müharibə dövründə bir dəfə Şuşa haqqında demişdim. Müxbür soruşdu ki, bəs Şuşa nə vaxt alınacaq? Əlbəttə ki, bunu biz deyə bilməzdik, dedim ki, Şuşasız bizim qələbəmiz ya-rımcıq olacaq. Ancaq şübhə etmirdim ki, biz əziz, doğma Şuşamızı erməni əsirliyindən xilas edəcəyik, Azərbaycan bayrağını qaldı-raçaq. O vaxt demişdim ki, Azərbaycan bayrağı Şuşada qaldırılacaq. Bu gün isə de-yirəm ki, biz hamımız, bütün xalqımız Şuşa-nı dırçeləcəyik!“

“Biz Şuşanı dünyadan ən gözəl şəhərlərindən birinə çevirəcəyik”

Prezident vurğulayıb ki, müharibənin aparılması məxfiliyi gözlənilməli idi: “Müharibənin ilk günlərindən biz bilirdik ki, hədəfimiz nədir ve Şuşaya doğru uğurla irə-liləyirdik. Əgər müharibənin gedisatına hər bir mütəxəssis nəzer salsa, görər ki, bizim strateji hədəfimiz nə idi. Biz Ermənistən tə-refindən qurulmuş istehkamları yararaq cə-nub istiqamətindən işgal edilmiş torpaqlara daxil olduq, onları azad etdik və müxtəlif istiqamətlər üzrə eks-hücumu keçdik. Bunun nəticəsində Cəbrayıllı, Füzuli, Hadrət, Xocavənd rayonlarının bir hissəsini, Murovdəy yüksəkliyini, Kelbəcər rayonunun bir hissəsini, Zengilan, Qubadlı, Laçın rayonlarının cənub hissəsini ve Şuşa şəhərini azad et-dik. Hədəfimiz Qarabağın tacı olan Şuşa idi və noyabrın 8-də Azərbaycan bayrağı Şuşada qaldırıldı. Ondan sonra düşmən diz çök-dü, təslim oldu, ağ bayraq qaldırıldı. Biz Kelbəcər, Laçın, Ağdam rayonlarını bir gülle atmadan geri götürdük. Bizim hədəfimiz Şuşa idi, zəfərimiz də Şuşa oldu. Şuşanın azad olunması günü Zəfər günü elan edildi”.

“Düşmən Şuşada daşı daş üstə qoymayıb, bir bina tikməyib”

Dövlət başçısı bildirib ki, düşmən Şuşada daşı daş üstə qoymayıb, bir bina tikməyib: “Özleri üçün bir neçə villa tikdi-riblər. Villanın biri o xunta başçısına, biri isə deyilənə görə, Ermənistən rəhbərliyində temsil olunan rüşvət-xor memura məxsusdur. Mənfur düşmən 28 il ərzində orada on-dan başqa bir dənə də bina tikməyib. Yollar bərbəd, binalar dağılmış, hər terəf xozañlıq, zir-ziblər, çirkin köşklər. Olan-qalanı da dağı-dıblər. Bir daşı daş üstə qoymayıblar, ancaq istismar ediblər. Bundan sonra gelib deyir-ler ki, Şuşa “erməni şəhəridir”, onun adını da dəyişdirməyə cəhd ediblər. Ona görə in-frastruktur layihələrinin icrası, əlbəttə ki, bi-rinci məsələdir. Bununla paralel olaraq şəhərsalma işləri düzgün aparılmalıdır. Siz

bu təyinata qədər Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsində işləmişiniz, təcrübəniz var və əminəm ki, bu işlərə rəhbərlik edəcəksiniz”.

“Bize saxta tarix lazım deyil”

Ölkə rəhbəri bəyan edib ki, tariximizin heçqətə uyğun olması ilə bağlı alımlar, mütəxəssislər dolğun məlumat verməlidir: “Tariximizi malalamasınlardır. Sovet dövründə nə qədər saxta tarixlə üzləşmişdik. Buzim qəhrəmanlarımız düşmən kimi göstəriliyordı. Xalqımızın düşmənləri, qaniçənlər qəhrəman kimi göstərilirdi. 26 Bakı komis-sarı - o erməni bolşevik quldur dəstəsi qəhrəman kimi göstərilirdi. Ancaq onlara qarşı vuruşan milli vətənpərvər insanlar düşmən kimi göstərilirdi. Biz bunu görmüşük. Buzim nəsil bunu görüb, saxta tarix nədir. İndi yene kimse saxta tarix yaratmaq isteyir. Yene kimse hansısa fərarının, satqının, qorxağın günahlarını yumaq isteyir. Biz buna imkan verə bilmərik. Hər kəs bilməlidir, torpaqları satan kimdir, torpaqları əsərətdən qurtaran kimdir”.

“Azərbaycan hərbçiləri Şuşanı qoruyurlar”

Prezident bildirib ki, Şuşada komendantlıq yaradılıb, indi isə mülki idarəetmə institutu yaradılıb: “Şuşanın Azərbaycan tarixində xüsusi yeri var və Şuşanın bərpası, dirçəlməsi hamımızın işidir. Bütün işlər planlı şəkildə aparılmalıdır, Şuşanın tarixi siması saxlanılmalıdır, Şuşaya yad olan hər hansı bir tikiliyə yol vermək olmaz. Mən ar-tıq bir müddət bundan əvvəl Şuşaya mütəxəssislərdən ibarət böyük bir qrup ezam etmişdim. Onların arasında siz də var idiniz və vəziyyətlə tanış oldunuz. Bu qrup bir neçə gün Şuşada qalıb, bütün təftiş, təhlil işlərini aparıb və mənə məruzə edib. Şuşanın bərpası bunun əsasında aparılacaq. İnsanlar qayıdan sonra Şuşanın çox zəngin mədəni həyatı olmalıdır. Həm ölkə daxili-nədəki tədbirlər, eyni zamanda, bir çox bəy-nəlxalq tədbirlər - festivallar, müsabiqələr, qastrollar orada keçirilməlidir. Yeni Şuşa nəinki Azərbaycanın, əminəm ki, bölgənin mədəniyyət paytaxtı adına layiq olacaq”.

“Vaqif poeziya günləri onun məqbərəsinin önündə keçiriləcək”

Dövlət başçısı bildirib ki, Türk Şurasının nümayəndə heyəti ilə görüş əsnasında Türk Şurasının Baş katibi belə bir təklif irəli sürdü ki, Şuşa türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı seçilsin: “Baxın, bu tarixi şəhərimizə türk dünyasında və bütün-lükde müsəlman dünyasında nə qədər bö-

yük maraq var, nə qədər böyük mə-həbbət var. Bu, təsadüfi deyil. Ona görə biz, əlbəttə ki, Şuşanın gələcək həyatı ilə bağlı öz addımlarımızı ata-cağıq. Artıq mən bildirmişəm ki, bu il iki tədbir keçirilməlidir. “Xarıbülbül” festivalı, Vaqif poeziya günləri bərpa edilməlidir. Vaqifin məqbərəsinin bərpası ilə bağlı işlər start ve-rilməlidir və çalışmalıyıq ki, məqbərə bu il bərpa edilsin. Vaqif poeziya günləri məqbərənin önündə keçiriləcək”.

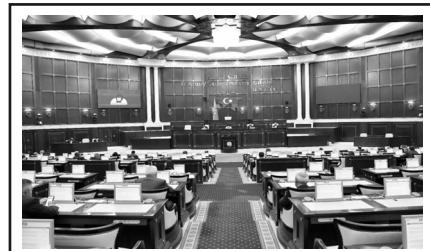
“Ermənilər Şuşanı dünyaya erməni şəhəri kimi təqdim edə bilməyiblər”

Dövlət başçısı qeyd edib ki, ermənilərin bütün cəhdlərinə baxmayaq, onlar Şuşanı dünyaya erməni şəhəri kimi təq-dim edə bilməyiblər: “Baxmayaraq ki, 28 il ərzində buna çalışmışdır, bir çox xarici qonaqları qanunsuz olaraq Şuşaya getir-mişdilər, Şuşa haqqında uydurmalar ortaya atmışdır, Şuşanın adını dəyişdirmişdilər. Buna baxmayaraq, heç kim buna inanmırı. Çünkü Şuşaya gələn hər bir insanın fikri on-dan ibarət idi və her bir insan öz gözü ilə göründü ki, Şuşanın memarlıq ansamblı Azərbaycan memarlıq məktəbini təcəssüm etdirir. İndi qədim tarixi saxtalaşdırırlar, indi saxta kitablar yazdırırlar, simpoziumlar, tədbirlər keçirirlər. Amma bu, nisbətən yaxın tarixdir”. Prezident qeyd edib ki, Şuşanın quran, Şuşa şəhərini salan bizim əcdadımız Pənahəli xan olub: “Məhz onun fəaliyyəti, səyəri nəticəsində Şuşa şəhəri salınıb. On-dan əvvəl Pənahəli xan Bayat qalasını, Şahbulaq qalasını salıb. Təsadüfi deyil ki, bu şəhərə verilən birinci ad Pənahabad idi, öz adını verib. Ondan sonra isə Şuşanın temiz havasını, şüxə kimi havasını nezəre alaraq bu şəhərə Şuşə, yəni, Şuşa adı verilib”.

“Bundan sonra Şuşada əbədi yaşayacaq, Şuşanı qoruyacaq və qoruyuruq”

Prezident bildirib ki, ermənilərin bütün tarixi saxtakarlıq və mifologiya üzərində qurulub: “Onlar və onların müxtəlif ölkələr-dəki havadarları saxta tarix yaradıblar və bu saxtakarlıq bu gün də davam edir. Baxın görün erməni nümayəndələri və onların xa-ricdəki havadarları Şuşanın azad olunması ilə bağlı nələr deyirlər? Guya, Şuşa bize el-e-bele verilib, döyüslər getməyib, ermənilər Şuşanı tərk ediblər. Ağ yalandır! Şuşa əməliyyəti Azərbaycan xalqının qəlbində əbədi yaşayacaq. Şuşa uğrunda gedən dö-yüşlərde şəhid olmuş qəhrəman övladları-mızın əziz xatıresi bizim qəlbimizdə əbədi yaşayacaq. Şuşanın azad edərkən Azərbay-can əsgər və zabiti qəhrəmanlıq, peşəkarlıq, fiziki güc, yüksək milli ruh göstərib. O, Daşaltı istiqamətindən, digər istiqamətlər-dən, sildirim qayalardan qalxaraq, işğalçıları məhv edərək Şuşanı azad edib, demək olar ki, əliyalın, əlinde süngü, biçaq, yüngül silah topa, tanka qarşı vuruşub. Şuşa əməliyyətində yüzlərlə işğalçı mehv edilib. Biz Şuşanı qəhrəman övladların rəşadəti, qanı, canı bahasına düşmənlərin əlindən, əsarətindən almışıq. Bundan sonra Şuşada əbədi yaşayacaq, Şuşanı qoruyacaq və qoruyuruq”.

İsmayıllı

Milli Məclisdə “Təhsil kreditləri haqqında” qanun layihəsi müzakirəyə çıxarılacəq

Milli Məclisin yaz sessiyasında “Təhsil kreditləri haqqında” qanun layihəsi müzakirəyə çıxarılacəq. Bu, Milli Məclisin yaz sessiyasının qanunvericilik işləri planına daxil edilib.

Səməd Seyidov AŞPA prezidenti Hendrik Daems ilə görüşüb

O, Vətən müharibəsindən sonra yaranmış yeni reallıqlar haqqında ətraflı məlumat verib

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının qış sessiyasında qurumda Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov AŞPA-nın yenidən seçilmiş prezidenti Hendrik Daems ilə görüşüb.

Azərtac xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan-AŞPA münasibətlərinin gələcək perspektivlərinə dair, elcə də Azərbaycan Respublikasının Avropa Şurasına tamhüquqlu üzv qəbul edilməsinin 20 illiyi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

S.Seyidov AŞPA prezidentinə Vətən müharibəsindən sonra yaranmış yeni reallıqlar haqqında da ətraflı məlumat verib.

Hazırlıq aparılır
Üçtərəfli işçi qrupunun iclası yaxın vaxtlarda keçirilə bilər

Azərbaycan, Rusiya və Ermənistən üçtərəfli işçi qrupunun iclası yaxın vaxtlarda keçirile bilər.

Dağlıq Qarabağda bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası istiqamətində Rusiya, Azərbaycan və Ermənistən Baş nazirlərinin müavinlərinin üçtərəfli işçi qrupunun iclası yaxın vaxtlarda keçirile bilər.

APA-nın TASS-a istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barede dünən Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi (XiN) məlumat ya-yıb.

Bildirilib ki, idarəelerə formatda Azərbaycan və Ermənistən tərəfi ilə üçtərəfli işçi qrupunun ilk iclasının yaxın vaxtlarda keçirilməsinə hazırlıq aparılır. Qeyd olunub ki, Dağlıq Qarabağ ni-zamlanma prosesinin qərəzsiz və məsuliyyəti şəkildə həlli Rusyanın Cənubi Qafqazda xarici siyasetinin prioritət istiqamətlərindən olub və qal-maqdadır.

Xatırladaq ki, ötən gün RBK Azərbaycan, Rusiya və Ermənistən Baş nazirlərinin müavinlərinin görüşünün bu gün Moskvada keçiriləcəyi barede məlumat yayıb.

"Prezident İlham Əliyev təklif etdiyi "3+3" formatı dövlətlər arasında daha səx inteqrasiyanı ehtiva edir". Bunu Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi və Türkiyənin Siyaset, iqtisadiyyat və Toplum Araşdırmaçıları Vəqfinin (SETA) birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən "Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin gələcək 10 ili" adlı vebinarda Prezidentin köməkçisi Hikmət Hacıyev deyib. Administrasiya rəsmisi bildirib ki, beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə cavabdeh olan qurumlar tamamilə qeyri-eftəkli şəkildə fəaliyyət göstərməkdədir:

"Buna baxmayaraq, Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsindən sonra regionda artıq yeni müstəvi və imkanlar açılıb. Azərbaycan və Türkiyənin qarşısında yeni vəzifələr durur. Bütöv regionun geniş mənada geosiyaseti dəyişdirilməli və əməkdaşlığı, işbirliyinə doğru inkişaf etdirilməlidir. Prezident İlham Əliyevin təklif etdiyi "3+3" formatı dövlətlər arasında daha səx inteqrasiyanı və əlaqələri özündə ehtiva edən formatdır. Ermənistan işgalçılıq siyasetinə, qardaş Türkiyəyə və Azərbaycana qarşı iddialarına son qoyarsa, bu prosesin tərkib hissəsi ola bilər. Bu platforma regionda davamlı sülhə nail olmağıza şərait yaradacaq".

"Ərdoğanın "Azərbaycanın yanındaq" ifadəsi regionda çox böyük geosiyasi dəyişiklikləri ehtiva edən açıqlama idi"

Hikmət Hacıyev deyib ki, Ərdoğanın "Azərbaycanın yanındaq" ifadəsi regionda çox böyük geosiyasi dəyişiklikləri ehtiva edən açıqlama idi: "2020-ci ilin iyulunda Ermənistan-Azərbaycan sərhədində Ermənistan "Tovuz hadisələri" adlanan təxribatı törədən zaman başda Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan olmaqla, qardaş Türki-

"Azərbaycan və Türkiyənin qarşısında yeni vəzifələr durur"

Hikmət Hacıyev:
"Bu əməkdaşlıq heç kimə qarşı deyil. Bizim üçtərefli formada apardığımız əməkdaşlığımız göstərir ki, bu əməkdaşlıqdan hər kəs qazana bilər"

yənin rəsmi şəxslərinin təreddüd etmədən "Azərbaycanın yanındaq" ifadəsi regionda çox böyük geosiyası dəyişiklikləri özündə ehtiva edən açıqlama idi. Azərbaycanın apardığı Vətən müharibəsində qardaş Türkiyənin mənəvi, diplomatik, psixoloji və siyasi dəstəyi çox vacib element id. Bunlar Azərbaycanın qələbəsini şərtləndirən elementlərdən idi. Neticədə Azərbaycan xalqı məhkum olduğu işğaldan qurtuldu. Azərbaycan xalqı Qələbəyə nə qədər sevindisə, qardaş Türkiyə xalqı və insanları da o qədər sevinmiş oldu".

"Bizim diaspor sahəsində də Türkiyə ilə görülməli çox işlerimiz var"

H.Hacıyev vurğulayıb ki, diaspor sahəsində də Türkiyə ilə görülməli çox işler var: "Artıq Azərbaycan-Türkiyə ortaq media platformasını ortaya qoymağa nail olunub. Həm Azərbaycan, həm Türkiyəyə qarşı qarayaxma kampaniyaları çox güclüdür. Buna qarşı səyəlimizi birləşdirməyi vacib hesab edirik. Diaspor təşkilatlarımızın da səyələrinin birləşdirilməsinə ehtiyac var. Azərbaycan-Türkiyə elm adamları, iş adamlarının da əlaqələrini inkişaf etdirməliyik".

"Ermənistan tranzit ölkəyə çevrilə bilər, bu isə uzunmüddətli sülhü gücləndirən amil olacaq"

Prezidentin köməkçisi bildirib ki, Azərbaycan və Türkiye arasında əlaqələri TAP, TA-NAP, Bakı-Tbilisi-Qars, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum layihələri çərçivəsində də da inkişaf etdirmək potensialı var: "Azərbaycan-Türkiyə birləşti Gürcüstanın da inkişafına səbəb olub. Ermənistan da Azərbaycan və Türkiye işbirliyində yararlana bilər. Mehridən Naxçıvana kommunikaşa xəttinin açılması da yaxın günlərdə müzakirə olunacaq. Burada Ermənistan tranzit ölkəyə çevrilə bilər. Bu isə neticədə bölgədə uzunmüddətli sülhü gücləndirən amil olacaq".

"Ermənistan da Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığından faydalana bilər"

H.Hacıyev bəyan edib ki, hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın bilavasitə uğurlarını Zəfər savaşında gördük: "Diaspor, elm və digər sahələrdə də əməkdaşlığımızı inkişaf etdirməliyik, bunun üçün zəmin də var. Qarşidan gələn dövrlərdə və proses-

lərde əlaqələri də da inkişaf etdirməliyik. Bu əməkdaşlıq regional sülh və təhlükəsizliyi gücləndirir. Bu əməkdaşlıq heç kimə qarşı deyil. Bizim üçtərefli formada apardığımız əməkdaşlığımız göstərir ki, bu əməkdaşlıqdan hər kəs qazana bilər. Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan, Azərbaycan-Türkiyə-İran, Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan. Deməli, Ermənistan da Azərbaycan və Türkiye əməkdaşlığından faydalana bilər".

"Türkiyə Cənubi Qafqazda gedən proseslərdə aktiv iştirak etməlidir"

Hikmət Hacıyev vurğulayıb ki, Türkiye Cənubi Qafqazda gedən proseslərdə, eləcə də hələ də kövək olan sülhün qorunmasında aktiv iştirak etməlidir: "Regionda sülhün, barışın davamlılığını təmin edəcək sistem qurulmalıdır. Azərbaycan və Türkiyənin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində çox səx əməkdaşlığını görmüşük. Bu gün biz qurur duyuruq ki, qardaş Türkiyədən Volkan bəy (Volkan Bozkır - red.) BMT-də vəzifədədir. İlham Əliyev Türk Şurasının Baş katibini qəbul edərkən bildirdi ki, biz artıq bunun təşkilat olaraq inkişafına nail olmalıyıq".

"Beynəlxalq siyasetdə beynəlxalq hüququn alılıyi qorunmur"

H.Hacıyev qeyd edib ki, beynəlxalq siyasetdə beynəlxalq hüququn alılıyi qorunmur: "Dövlətlər arasında gərginlik və beynəlxalq hüququ pozan adımlar getdikcə artmaqdadır. Bugünkü beynəlxalq münasibətlər 1929-30 illərdəki böhran şəraitilə müqayisə olunur. Bu gün beynəlxalq münasibətlərdə gərginlik müşahidə olunur. Ümid edirik ki, bu gərginliklər olmasın. Amma COVID-19-dan sonrakı mərhələdə gərginliklərin artması bizim coğrafiyamıza da təsir edə bilər. Qeyd edim ki, bizim coğrafiyamızda siyaseti dəyişməyə nail oldug. İşğala son qoysuq. Azərbaycan və Türkiye münasibətləri regionun və Avropanın enerji tehlükəsizliyini təmin edir. Biz bunları bacardıq və daha irəli doğru baxmaliyiq".

"Azərbaycan və Türkiye əlaqələrini bütün regionun siyasetini dəyişdirə biləcək şəkildə inkişaf etdirib"

Prezidentin köməkçisi vurğulayıb ki, Azərbaycan və Türkiye əlaqələrini bütün regionun siyasetini dəyişdirə biləcək şəkildə inkişaf etdirib: "Gələn dövrlər ərzində də bizim qarşımızda duran əsas iş bu əlaqələrin bütün sahələrdə inkişafına nail olmaqdır. 2018-ci ildə Azərbaycanda keçirilən hərbi paradin çox böyük əhəmiyyəti olduğunu bildirib. 100 il önce qardaş Türkiyənin dəstəyi ilə Bakı azad edilmişdi. 100 il sonra bu hadisə bir daha təkrarlanıb. Bu, sıradan hərbi parad deyildi. Bu, bizim ölkələrimizin birliyinin təcəssümü idi. 2020-ci ilin iyundan erməni təxribatlarına qardaş Türkiyə yetkililərinin bize verdiyi dəstək də regionda yürüdülən siyasetə təsir etdi. Eyni zamanda her bir türk vətəndaşının Azərbaycanın yanında olması bizi qururlandırdı. Neticədə, illərdir davam edən işğaldan azad olduq".

İsmayıllı

Kreml geri addım atmayıacaq

Beynəlxalq təzyiqlərə baxmayaraq Navalnı 30 sutkasından sonra azadlığa buraxılacaq

ki, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi Navalnının tutulmasına rəvac verən məhkəmə qərarını da dəstəkləməyib: "Rusiya hökumətinin qeyri-sərtərəf və dərhal cənab Navalnının azad etməyə çağırırıq. Biz cənab Navalnının, etirazçıların və jurnalistlərin həbsdən azad olunmaları barədə beynəlxalq çağrıslara Rusiyənin necə reaksiya verəcəyini, eləcə də cənab Navalnının zəhərlənməsinə görə cinayet işinin necə araşdırılacaqını

nəzarətdə saxlayacaqıq".

Mövzu ilə bağlı fikirlərinin bölüşən siyasi-şəhərçi Natiq Cəfərli "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, bu bəyanla Rusiyanın geri addım ataraq Navalnını həbsdən azad edəcəyini düşünür. Ekspert qeyd edib ki, çünki bu, ilk növbədə Navalnının nüfuzunun daha da

artmasına səbəb olacaq bir addım olar: "Amma belə bəyanatlar Navalnını növbəti həbsdən azad edə bilər. Bildiyimiz kimi, indi 30 sutkalıq həbs edilib. Bu, administrativ həbsdir, yəni cinayət həbsi deyil. O, vaxt

bitdiğindən sonra azadlığa çıxa bilər. Çünkü ehtimal var idı ki, 30 sutkadan sonra evvəlki cinayət işləri bərpa edilərək, o uzunmüddətli, hətta bir neçə illik həbsə düşsün. Ən azından Rusiya yaxın çevrelerden belə bir gözləntilər var idı. Bu tipli bəyanatlar gələcək həbsin qarşısını ala bilər və Navalnının azadlığı çıxməsini təmin edə bilər. Amma vaxtından evvel azadlığa buraxılsa, böyük sürpriz olar. Çünkü bu sanki vətəndaşlarda belə bir düşüncə formalasdırı bilər ki, Kremlin geri addım atdı. Kremlin də indiki durumu nəzərə alsaq, bu heç də onların maraqlarına uyğun deyil. Ona görə də, belə bir fikrin yaranmasını qəbul etməzlər. Yəqin ki, 30 sutka tamam olduqdan sonra Navalnı azadlığa buraxılaçq. Cox güman ki, bu tipli beynəlxalq təpki də yenidən ona qarşı cinayət işinin açılmasının qarşısını alacaq bir faktora əvərəcək".

Aynurə Pənahqızı

"Biz həmçinin minlərlə dinc nümayişinin və jurnalistlərin saxlanılmasından da narahatlıq və Rusiyani özünün beynəlxalq və daxili öhdəliklərini yerine yətirməyə, yanvarın 23-də özlərinin sərbəst toplaşma hüququnu reallaşdırmağa cəhd etdiklərinə görə saxlanılanları azad etməyə çağırırıq. Vətəndaşların öz rəylərini ifadə etmək hüququnu polislər vəsitsilə, güc yoluyla dəf etmek qəbul edilməzdirdi". Nazirlər həmçinin bildiriblər

Azərbaycan vətəndaşları, xaricdə yaşayan soydaşlarımız və Türkiyə vətəndaşları Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevə minnətdarlıq məktubları göndərməkdə davam edirlər. Onlar Vətən müharibəsində qazandığımız tarixi Qələbəni böyük sevinc və qürur hissələri ilə qarşıladıqlarını bildirir, dövlətimizin başçısına təşəkkür edirlər. Həmin məktubların bəziləri ni təqdim edirik:

Türkiyə, Trabzon şəhərindən
Tülin Berrak Uzun: Hörmətli Prezidentim İlham Əliyev, mən 16 yaşında məktəbliyəm, bir türk qızıym. Adım Tülin Berrak Uzundur. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev, 30 illik həsrət və göz yaşı artıq geridə qaldı. 44 gün ərzində şanlı Azərbaycan Ordusunu Ermənistana qalib gəldi. Onlar Ali Baş Komandanımızın "dəmir" yumruğunu gücünü gördülər. Düşmənləri doğma torpaqlarından qovdunuz. Qarabağ əzəli Azərbaycan torpağıdır. Biz hər gün sizlər üçün dualar etdik. Çox şükür, Azərbaycan Ordusu müzəffər oldu. Biz tək millet, iki dövlət olaraq bütün dünyaya gümüşümüz göstərdik. Şanlı Azərbaycan Ordusunun Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev, Allahdan bütün şəhidlərimizə rəhmet dileyirəm. Böyük zəferinizi ürək-

"30 illik həsrət və göz yaşları arxada qaldı"

dən təbrik edirəm. Hörmətli Prezidentim Rəcəb Tayyib Ərdoğan və biz, türk xalqı olaraq Sizin yanınızdayıq. Düşmənlərimiz azad olunmuş torpaqlardakı məscidlərimizi viran qoyublar. Bilirəm ki, Sizin sayənizdə bu məscidlər yenidən bərpa olunacaq. Mən də bu işlərdə payım olsun deyə bir günlək xərcliymi Qarabağ Dırçəliş Fonduna köçürülməsi üçün göndərirəm. İnşallah, dağlıan evlərimizi, məscidlərimizi birlikdə yenidən quracaq, yollarımızı bərpa edəcəyik. Trabzondan Size sevgilərimi və salamlarımı göndərirəm. Bir gün mütləq Qarabağa gəlmek və Şuşanı görmək çox istərdim.

Türkiyə, Dəniqli şəhərindən
Hasan Karakaya: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti hörmətli cənab İlham Əliyev, Sizlərə səmimi qelbdən salamlarımı yetirir, Allahdan uğurlarınızın daimi olmasını diliyirəm. Qarabağ zəfərinizi ürəkdən təbrik edirəm. Sizin bu möhtəşəm qələbəniz bizi qurrlandırdı. Böyük qürur və fərəh hissi ilə yazdığınış şeiri Sizin diq-

Türkiyədən Prezidentə yazırlar: Ərdoğan və biz, türk xalqı olaraq Sizin yanınızdayıq

qətinizə təqdim etmək istərdim.

Sabirabad şəhərindən Sabi-nə Qarayeva: Çok hörmətli və dəyərli cənab Prezidentimiz, Müzəffər Ali Baş Komandanımız, Doğma Qarabağ torpaqlarımızın azad olunması və qazandığımız möhtəşəm qələbə münasibətə Sizi ürəkdən təbrik edirəm. Bu böyük sevinci bize Siz yaşatdırınız, bu xoşbəxtliyi bize Siz bəxş etdiriniz. Sizə nə qədər təşəkkür etsək,

minnətdar olsaq da azdır. Siz xalqımızın 30 illik həsrətinə son qovdunuz, bizləri doğma yurd yerlərimizə qovuşdurduenez. Sevincimizin həddi-hüdudu yoxdur, cənab Prezident. Siz bütün dönyanı qarşınızda almaqla, həm döyüş meydanında, həm də siyasi arenada qalib gəldiniz. Beynəlxalq aləm bir daha Sizin liderliyinizin şahidi oldu.

Gədəbəy şəhərindən Mirca-

mal Talibzadə: Hörmətli cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan! Qazandığınız böyük müvəffəqiyyətlər münasibətə Sizi ürəkdən təbrik edirik. Siz Vətən müharibəsində möhtəşəm qələbə qazanaraq, doğma Qarabağınızı işğaldan azad etdiniz. Siz dahi şəxsiyyət, Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin müdrik siyasetini layiqincə davam etdirirsiz, onun vəsiyyətini şərəflə yerine yetirdiniz. Bu gün onun ruhu şaddır, çünki o, doğma Azərbaycanı həmişə bugünkü kimi güclü və qüdretli görmək isteyirdi. Sizin atanız, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev düşünülmüş və uzaqqorən siyaseti ilə Azərbaycanı parçalanmaqdən xilas etdi. O, öz yorulmaz fəaliyyəti ilə bütün çətinliklərə sinə gərərek, doğma Azərbaycanımızın dünyada tanınması üçün əlindən gələni əsirgəmədi. Bu gün Azərbaycan xalqı Sizin sayənizdə qalib xalqdır.

Sabirabad şəhərindən Nicat Məhəmmədov: Hörmətli cənab

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan! Sizi şanlı qələbəmiz münasibətə ürəkdən təbrik edirəm. Bir azərbaycanlı kimi keçirdiyim qürur hissi ölçüyəgəlməzdır. Azərbaycan xalqı Sizin fəxr edir. Sizə uzun ömür, cansağlığı, bu şərəflə işinizdə yeni-yeni müvəffəqiyyətlər arzulayıram. Yolunuz daim açıq və uğurlu olsun!

Aynurə Pənahqızı

"Burda anlaşılmazlıq var"

17 şəhid ailəsinin etirazı araşdırılmalıdır

Qaradağ rayonunda Vətən savaşında canından keçən 17 şəhidin məzarını su basıb. Şəhid ailələrinin ürək dağlayan görüntüləri sosial şəbəkələrdə yayılıb. Hər kəs məlum videoyu qəzəbələr qarşılıyab. Axi torpaq, millət uğrunda şirin canını qurban verən oğullarımız o bataqlığa yaraşırı-

canlarını fəda ediblər. Onu da deyim ki, Prezident cənab İlham Əliyevin şəhid ailələrinə yüksək səviyyədə göstərdiyi qayğı da hər kəsə məlumudur. Son illərdə doqquz min şəhid ailəsi mənzillə təmin edilib.

Ölkə başçısının bir neçə gün önce imzaladığı Fərmando da şəhid ailələrinə evlərin verilməsi, onlara sosial qayğının artırılması məsəlesi öz əksini tapıb.

Cənab Prezidentin fealiyyətinin əsasında şəhid ailələrinə və mühərribə veteranlarına dəstək durur. 17 şəhid ailəsinin etirazına gəlince, bunu mən de eşitmışem. Şəhidlərimizin dəfn olunduğu ərazinin su basma təhlükəsi ilə bağlı məlumatlar yayılıb. Ailələrinin etirazlarından da xəberdaram.

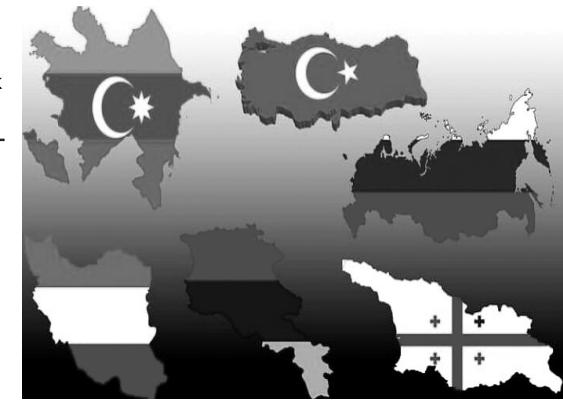
Hesab edirəm ki, bu məsələ ciddi araşdırılmalıdır. Ardınca müvafiq qurumalar ictimaiyyətə açıqlama verməlidir. Fikrimcə, burda anlaşılmazlıq var. Çünkü şəhid ailələrinə yüksək səviyyədə diqqətin göstərildiyi bir zamanda həmin hadisə dövlətin onlara olan qayğısına kölgə salır.

Bu, yolverilməzdir! Ona görə məsələ araşdırılmalıdır, müsbət həllini tapmalıdır".

Samirə Ərəbova

Hazırda müzakirə olunan məsələdən biri de bölgəde "altılıq formulu"nun reallaşdırılmasıdır. İlk dəfə Azərbaycan və Türkiye prezidentlərinin Zəfer Paradindəki çıxışları və ondan sonra keçirdikləri mətbuat konfransında söyledikləri bir səra fikirlər müxtəlif dairələrde ciddi müzakirələrə səbəb olub.

"Altılıq" adlanan formatın bütönlükdə Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik və əməkdaşlıq üçün geniş

"Altılıq platforması" strateji önəm dasıyrı

Azərbaycan bu prosesdə müstəqil güc mərkəzi və aparıcı aktor kimi çıxış edir

imkanlar açacağına proqnozlaşdırırlar. Rusiya Prezidenti V.Putin də bu ideyaya müsbət yanaşıb. İranın Xarici işlər naziri Məhəmməd Cavad Zərif də bu istiqamətdə xüsusi feallıq göstərmək üçün qonşu ölkələrə səfərlər təşkil etməkdədir.

Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ münəqşəsini öz milli güc resurslarından istifadə edərək hərbi-siyasi yolla həll etdi. **Bunun regionda yeni geosiyasi konfiqurasiyanın** meydana çıxməsi üçün geniş imkanlar yaratdığını vurğulayan politoloq Nurlan Qələndərli "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, bu kontekstdə, ilk növbədə, bölgədə yeni geostrateji əməkdaşlıq platformasının yaranması xüsusi qeyd edilməlidir. Onun sözlərinə görə, bölgədə yeni "altılıq platforması" formatında işbirliyi mexanizminin formalşaması həm regional, həm de beynəlxalq əməkdaşlıq və təhlükəsizlik müstəvisində strateji önəm daşıyır: "Şübhəsiz ki, Azərbaycan bu prosesdə müstəqil güc mərkəzi və aparıcı aktor kimi

çıxış edir, qlobal əhəmiyyətli yeni regional geosiyasi konfiqurasiyada rol-statusları və yerləri müəyyənəldir. Bu, eyni zamanda, beynəlxalq təhlükəsizliyə fundamental töhfə kimi səciyyələndirilə bilər. Paralel olaraq nəqliyyat-kommunikasiya layihələrinin reallaşdırılması Cənubi Qafqaz və ətraf regionlarda ticari-iqtisadi münasibətlərin inkişafı, siyasi integrasiyanın genişləndirilməsi, çoxşaxəli əməkdaşlığın derinləşdirilməsi baxımından olduqca əhəmiyyətlidir".

Politoloq qeyd edib ki, "altılıq formatı" kimi xarakterize edilən əməkdaşlıq platforması Cənubi Qafqazın geostrateji statusunu yüksəltmək, bu regionu Avrasiyanın "heartland" nöqtələrində birinə çevirmək potensialına malikdir: "Ən əsası, regional supergücə çevrilən, beynəlxalq münasibətlər sisteminin nüfuz və güc iyerarxiyasında yüksəlişə malik olan Azərbaycan üçün yeni geoqtisadi və geosiyasi dividendlər deməkdir".

Aynurə Pənahqızı

Putin proseslərdən məməndur

“Qarabağla bağlı 10 noyabr bəyanatı ardıcıl icra olunur”

“Biz hökumətlər olaraq birlikdə problemlərə reaksiya verməliyik. Bu, regional münaqişələrin həllinə töhfə verməye, müttəfiqliklər qurmağa, enerji dəhlizlərinin yaradılması, nəqliyyata və digər məsələlərə töhfə verə bilər. Yeni, bu hər kəsin xeyrinə olar”.

APA-nın xəberinə görə, bunu dünən Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Davos İqtisadi Forumunda videokonfrens formatında çıxışı zamanı deyib.

O bildirib ki, birgə səyərlər göstərilməsi üçün böyük potensial mövcuddur: “Çoxtərəfli yanaşma müsbət nəticələr verir. Nümunə olaraq Astana platformasını göstərmək olar. Rusiya Suriyada vəziyyətin stabilşəməsi üçün Türkiye və İranla birləşdə səyərlər göstərib. Suriyada siyasi dialoqu qurulması üçün səyərlər göstərmışık”.

V. Putin qeyd edib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi çərçivəsində hərbi əməliyyatların dayandırılması üçün də Rusiya vasitəçi kimi səyərlər göstərib və bu, kifayət qədər uğurlu olub: “Azerbaycan və erməni xalqları Rusiyaya yaxın xalqlardır. Biz onlara kömək etmək isteyirik. Yenidən vurğulayıb ki, biz bu münaqişədə əsas format olan ATƏT-in Minsk Qrupu formatını izledik. Bu formatda 3 ölkə var. Bu geniş əməkdaşlıq üçün gözəl modeldir. Noyabrda Azerbaycan, Ermənistən və Rusiya arasında üçtərəfli bəyanat imzalandı. Bu bəyanat ardıcıl icra olunur. Biz qan tökülməsini dayandırımızıq. Bu, en vacib nəticədir. Biz döyüşlərin dayandırılmasına və stabilliyə nail oldıq. Artıq bu ölkələr normal vəziyyətinə döñür. Hazırda bu ölkələrin humanitar yardımına ehtiyacı var. Evlərini tərk etmiş insanlar geri qayitmalı, infrastruktur bərpa olunmalıdır və s. işlər görülməlidir”.

“Burda qeyri-adi hal yoxdur”

Vahid Əhmədov: “Naxçıvandan Mehriyə kommunikasiya xətti açılanдан sonra Ermənistən da həmin istiqamətlərdən keçə bilər”

Prezident Administrasiyasının Xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü, Prezidentin köməkçisi Hikmet Hacıyev Azerbaycan-Türkiyə əlaqələrinin perspektivini şərh edib. O qeyd edib ki, Vətən müharibəsi bütün regionun geniş mənada geosiyasetini dəyişirdi.

Prezidentin köməkçisi bildirib ki, əməkdaşlığı və inkişafa yönəltmək istiqamətində Türkiye ilə Azerbaycan qarşısında mühüm vəzifələr durur.

“Türkiyə Cənubi Qafqazın hər üç ölkəsi ilə həmsərhəddir. Türkiyə bölgədə əldə olunmuş kövək sülhün davamlı sülhə çevrilməsində mühüm rol oynamalıdır. Azerbaycanla Türkiyənin six birlili üçün möhkəm zəminlər var” H. Hacıyev

Azerbaycan-Türkiyə əlaqələrinin Gürcüstanın inkişafına müsbət təsi-

rini də vurgulayıb, gələcəkdə Ermənistən tranzit ölkəyə çevirile bilmək ehtimalından söz açıb: “Naxçıvandan Mehriyə kommunikasiya xəttinin açılması da yaxın günlərdə mütəmadi ediləcək. Bu-nunla Ermənistən tranzit ölkəyə çevirile bilər”.

Naxçıvandan Mehriyə yolun açılmasını yüksək qiymətləndirdiyini deyən millət vəkili, iqtisadçı Vahid Əhmədov “Şərq”ə bildirib ki, bu məsələ 10 noyabr üçtərəfli bəyanatında və 11 yanvar Moskva görüşündə mütəmadi olunub: “Türkiyə, Rusiya, İran və digər Avrasiya dövlətləri bu yoldan istifadə edəcəklər. Çünkü həmin istiqamətə dəmir yolu da çəkiləcək. Təbii ki, Naxçıvandan Mehriyə kommunikasiya xətti açılandan sonra Ermənistən da həmin istiqamətlərdən keçə bilər. Burada qeyri-adi bir hal yoxdur”.

Millət vəkili Naxçıvandan Mehriyə gedən yolun Azerbaycan üçün çox əhəmiyyətli olduğunu diqqətə çatdırıb: “Çünki Türkiyə gediş-geliş üçün yalnız hava uçuşlarından istifadə edir. Amma Naxçıvandan Mehriyə kommunikasiyanın açılması ilə Türkiyəyə birbaşa quru yolla getmək mümkün olacaq. Ona görə də sözügedən xəttin bərpası Azerbaycan - Türkiyə münasibətlərinin möhkəmlənməsi, iqtisadi əlaqələrin qurulması və inkişafına müsbət təsiri göstərəcək”.

Yegane Bayramova

Qarabağ səfər anonsu hiylədir

“Düşmənin məramı açıq-aydın təxribat törətmək, vəziyyəti gərginləşdirməkdir”

“Ermənilər öz çirkin niyyətlərinə nail ola bilməyəcəklər. Çünkü bölgədəki bütün hadisələr Azərbaycanın istədiyi istiqamətdə cərəyan edir”

Ermənistən Yüksek texnologiya sənayesi naziri Akop Arşakyan yaxın günlərdə Qarabağın rus sülhməramlılarının nəzarətində olan hissəsinə gələcəyi barədə anons verib. Arşakyan Qarabağ səfərində məqsədin “informasiya texnologiyaları sahəsində” əlaqələrin inkişafı məsələlərini müzakirə etmək olduğunu deyib. Məlumdu ki, bir müddət əvvəl Xarici işlər naziri Ara Ayvazyan da Qarabağ qanunsuz səfər etmiş, separatçılara görüşmüştü.

Ermənistən rəsmilərinin Azerbaycanın Qarabağ bölgəsinə qanunsuz səfəri barədə rəsmi Bakı bir neçə dəfə Yerevana sərt xəbərdarlıq edib. Ancaq Ermənistən yenə də ərazi bütövlüyümüzü pozmağa, ölmüş qondarma quruma “can” verməyə çalışır. Xatırladıq ki, Ermənistən rəsmiləri bir müddət əvvəl də

Azerbaycanı təxribata çəkir, bütün vəsiyyətələr məharibəni qızışdırır və müxtəlif bəyanatlar verirdilər. Cidir düzündə rəqs etməkdən tutmuş Şuşanın “paytaxta” çevrilməsi istiqamətində açıqlamalar, “yeni məharibə - yeni ərazilər” şüarı, Qarabağın qondarma qurumunun “müstəqilliyi” haqda mövqə ve açıqlamalara hər zaman Azerbaycanın həssaslıqla yanaşdığını açıqlamış və qarşı tərəfə xəbərdarlıqlar etmişdi. Xəbərdarlıqlara əhəmiyyət verməyən Ermənistən “Dəmir Yumruq”la qarşılaşdı və 44 gün ərzində darmadağın oldu. Əger Ermənistən təxribatçı əməllerindən vaz keçməzse, israrla intriqalarına davam edərsə, heç şübhəsiz, “Dəmir Yumruq” yenidən işə düşəcək.

Siyasi şərhçi Anar İmanov “Şərq”ə açıqlamasında bildirib ki, Qarabağ qanunsuz səfərlərin məqsədi, ermə-

nilerin bəyan etdiyi kimi “inkişafla” bağlı deyil. Düşmənin məramı açıq-aydın təxribat törətmək, vəziyyəti gərginləşdirməkdir: “Ermənilər həmdə bu səfərlərlə göstərmək isteyir ki, sanki hər şey onların çizdiyi planlara gedir. Halbuki, bu, belə deyil. Bundan başqa təxribatçı səfərlər daxili auditoriya hesablanıb. Yerevan hökuməti hər şeyin Ermənistən nezareti altında olduğunu, 44 günlük məharibədə tam məğlub olmadıqlarını sübut etməyə cəhd göstərir. Digər məqsəd isə Rusiyani post-məharibə dövründə imicinə ləkə salmaqdır. “SOROS”a işləyən ermənilər Rusianın nüfuzunu aşağı salmaqla məşğuldurlar. Bu məqam Baş nazir Nikol Paşinyanın fealiyyətində de özünü göstərir. Moskva görüşündə Paşinyanın sayıqlamaları göstərdi ki, kressləsunu qorumaq üçün hər şeye hazırlıdır. Əvvəlcədən planlaşdırılan təxribatçı səfərlər de bu məqsəde xidmət edir”.

Analitik vurğulayıb ki, Ermənistən rəhbərliyi bu cür hərəketlərle yenidən Azerbaycanın qəzəbini tuş gələbilər: “Dəmir yumruq” hələ qüvvədədir. Ermənilər öz çirkin niyyətlərinə nail ola bilməyəcəklər. Çünkü bölgədəki bütün hadisələr Azerbaycanın istədiyi istiqamətdə cərəyan edir. Ermənistən mövcud reallığı nə qədər tez dərk etsə, erməni xalqı bir o qədər tez müddətdə aq günə çıxacaq. Xatırladıq ki, əvvəlki təxribatların sonu 44 günlük məharibə və məğlubiyətlə nəticələndi. Bundan sonrakı qarşidurma isə ümumiyyətlə Ermənistən məhvini getirib çıxara-caq. Ona görə də yaxşı olar ki, ermənilər ağıllarını başlarına yişsınlar və sərsəm iddialarından el çəkərək, qonşu ölkələrlə iqtisadi əməkdaşlıq mərhələsinə qədəm qoysunlar. Düşmənin nici bündadır”.

İsmayıllı Qocayev

Türkiyə olmadan hərəkət etmək doğru deyil

Birgə Monitoring Mərkəzi bölgədə sülhü, sakitliyi qoruyacaq

Qarabağdakı Rusiya-Türkiyə Monito-rinq Mərkəzi yaxın günlərdə fəaliyyətə başlayacaq.

Rusiya Müdafiə Nazirliyi bu haqda məlumat yayıb ki, Qarabağ bölgəsində atəşkəsə və bütün hərbi əməliyyatlara nəzarət üzrə Rusiya-Türkiyə Birgə Monitoring Mərkəzinin tərkibində fəaliyyət göstərəcək rus hərbçiləri atəşkəs rejimine nəzarəti birgə şəkildə yerinə yetirmək üçün təlim keçir və Azerbaycana getməyə hazırlanırlar.

“Xalq cəbhəsi” qəzetinin baş redaktoru, siyasi şərhçi Elçin Mirzəbəyli mərkəzin fəaliyyəti ilə bağlı fikirlərini “Şərq”lə bələşdirib. O qeyd edib ki, qardaş ölkənin yanımızda olması bundan sonra daha əhəmiyyətliidir: “Ölkəmiz ilk gündə Türkiyənin bölgədəki bütün proseslərde iştirakını vacib sayır. Azerbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı məsələlərdə, eyni zamanda bölgədə təhlükəsizliyin təmin olunmasında qardaş ölkənin rolü mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Türkiyə bölgədə balanslı ədalət yaranan bir dövlətdir. Düşünürəm ki, hazırkı vəziyyətdə Azerbaycanın qələbəsindən sonra sülhün, əmin-amanlığın bərqərar olması prosesində Türkiyə olmadan hərəkət etmək doğru deyil. İlkin şəraitdə Rusiya-Türkiyə Birgə Monitoring Mərkəzi proseslərin normal məcraya yönəlməsinə və bölgədə sakitliyin davamlı olmasına öz töhfəsini verəcək”.

Aytac Ali

Milonov erməni lobbisinin maliyyəsi hesabına danışır

Ermənilər belə şəxslərlə özlərinə müdafiəçi "düzəldiblər"

Rusiya Dövlət Dumasının hakim "Vahid Rusiya" partiyasından olan üzvü Vitali Milonov Azərbaycan əleyhine sərsəm və aqressiv fikirler səsləndirib. Milonovun bütün sərhədləri aşan davranışlarına görə, Rusiya Federasiyasının Bakıdakı səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb.

Onun Azərbaycan əleyhine atlığı növbəti təxribatçı addımı Azərbaycan və Rusiya arasında mövcud olan yüksək seviyyəli münasibətlərə tamamile zidd olduğu vurğulanıb.

Vitaliy Milonov ölkəmizin işğaldan azad olunmuş ərazisine qeyri-qanuni səfər etdiyi üçün onun adı Azərbaycana giriş qadağan olunan xarici vətəndaşlar siyahısına elave edilib. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi vurğulayıb ki, Dövlət Dumasının üzvünün belə məsuliyyətsiz və Rusiya Federasiyasının resmi mövqeyinə uyğun gelməyen davranışını ölkələrimiz arasında münasibətlərə kölgə salmaq cəhdidir: "Onun bu çıxışı, həmçinin Rusiya da daxil olmaqla bölgə ölkələrinin uzun illərdir davam edən düşmənciliyə son qoyması və xalqlar arasında sülh, əmin-amanlıq və əməkdaşlığın təmin olunması istiqamətində atlığı addımlara xələl getirir. Azərbay-

can və Rusiya arasında strateji xarakterli tərəfdəşlik münasibətləri hər iki ölkə prezidentlərinin six temasları ilə intensiv şəkildə inkişaf etməkdədir". Xatırladaq ki, Vitali Milonov hələ Sankt-Peterburq məclisinin deputati olduğu dövrən bu şəhərdəki erməni iş adamlarının və cinayətkar qrupların nəzareti ndədir. Onların lobbiçiliyi sayesinde Milonov xeyli var-dövlət qazanıb. Sankt-Peterburq məclisinin deputati olduğu qısa müddət erzində deyəri 200 min dollarından az olmayan villa inşa etdirib. Milonovun Azərbaycan və azərbaycanlılarla bağlı aqressiv, böhran xarakterli və təhqirəmiz fikirlərə səsləndirməsinə gəldikdə isə bunun da sıfarişli olduğu deyilir.

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının rəhbəri Akif Nağı "Şərq"ə bildirib ki, döyüş meydanında və diplomatiyada Azərbaycana uduzan Ermənistan tərəfi çıxılmaz vəziyyətə düşüb. QAT sədrinin sözlərinə görə, ağır durum-

dan və acınacaqlı görkəmdən xilas olmağa çalışan ermənilər xərici ölkələrin təmsilcilərinə, beynəlxalq təşkilatlara əl atırlar: "Ermənilər tarix böyük öz mövgələrinə uyğun çıxış edən, onları dəstekleyen adamların axtarışında olublar. Bele şəxslər tapmadıqda özləri müdafiəçi "düzəldiblər". Milonov kimi adamların ortaya çıxmasisi göstərir ki, heç kim təmənnəsiz, qarşılıqsız erməniləri dəstəkləmir. Rusiyada Konstantin Zatulin, Vitali Milonov kimiləri üzə çıxaranlar

Amerika Senatında da ermənilərin sözünü deyəni asanlıqla tapırlar. Yüz faiz emin olun ki, həmin şəxslərin hamısı erməni lobbisinin maliyyəsi hesabına danışır, onların təsiri ilə Azərbaycanı ittiham edirlər. Erməni diasporasından pul alan siyasilər hədyan fikirləri ilə aldiqları maliyyənin əvəzini qaytarırlar".

A.Nağı bildirib ki, Azərbaycanın mövqeyi elə sərt olmalıdır ki, hamiya dərs olsun və başqaları o fikrə düşməsinlər: "Milonovun açıqlaması ilə bağlı Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin müvəqqəti işlər vəkilinə xəbərdarlıq edilməsi düzgün addımdır. Bele məqamlarda dövlət maraqlarımız hər şeydən öndə dayanmalıdır. Xarici İşlər Nazirliyimiz fəal olmalı, əməli addımlar atmalıdır. Eyni zamanda Rusiya prezidentinə müraciət olunmalıdır ki, hakim partiyada o cür şəxslərə yer verməsinə. Milli Məclis de Rusiya Dövlət Dumasına müraaciət etmeli, izahat istəməlidir".

İsmayıllı Qocayev

Tonoyan etiraf etdi

Azərbaycan tək Ermənistana döyüsməyib

Ermənistən keçmiş Müdafiə naziri David Tonoyan erməni mediasına sensasion açıqlamalar verib.

Onun 44 günlük mührabəde Ermənistən məğlub olma sebəbləri ilə bağlı mühüm etiraf və məqamlar var. Bu

etirflarda Tonoyan qeyd edib ki, Rusiya İkinci Qarabağ mührabəsi dövründə Ermənistana kifayət qədər kömək edib: "Müəyyən mülahizələrden hər şeyi açıqlamayacam". Bu ifade məğlub ölkənin məğlub müdafiə nazirliyinə məxsusdur.

David Tonoyan dolayısı ilə etiraf edib ki, əs-linda Azərbaycan təkcə Ermənistana qarşı döyüsməyib. Maraqlıdır, savaş bitdikdən sonra onun belə bir açıqlama verməsində məqsəd nədir?

Sualımızı cavablandırı politoloq Rusif Məmmədsoy "Şərq"ə bildirib ki, Tonoyan Paşinyanın komandasının üzvlərindən bədir. Onun bu açıqlamasında heç bir məna yoxdur: "Onuz da həm Azərbaycan, həm erməni cəmiyyəti bu həqiqətləri bilir. Putin açıqlamalarının birində söyləmişdi: "Bəli, tarazlığı qorumaq üçün Ermənistəni tək qoymamalıdıq və ona hərbi yardım etmişik". Bu baxımdan Tonoyanın fikirlərinə ehtiyac yox idi".

Bəyanatın nəyə hesablandığına gəlincə, politoloq söyləyib ki, bu ya Tonoyanın boşboğazlılığıdır, ya da Rusiyadan xal almaq isteyir: "Yəni erməni cəmiyyətinin rəsmi Moskvaya qarşı aqressiyasını azaltmağa yönəlmüş addımdır. Təsadüfi deyil ki, PUA-larımızın vurduğu hərbi texnikaların eksəriyyəti məhz Rusiyanın texnikaları idi. Putin də açıq şəkildə Ermənistəna edilən yardımları dile gətirib. Ona görə də Tonoyanın belə "etirafları" lazımsızdır".

Yegane

Kiminin üzü gülür, kimiyyə soyuqdur

İki partiya yeni ofisində işinə başlayıb

Diger təşkilatlar isə istilik problemində qərargahlarına köçə bilmirlər

idarəciləri və üzvləri son dönenlərdə xeyli artıb. Ofisimiz

daha böyük olsayıdı, yaxşı olardı. Amma nəzərə alaq ki, uzun müddət ölkədə partiyaların, xüsusən müxalif önlü təşkilatların qərargahı ümumiyyətlə olmayıb. Şəxsen biz illərlə axtarışda olsaq da, ofis tapa bilmirdik. İnsanlar müxalifet sözü eşidən kimi icarəyə otaq verməkdən çəkinirdilər. Əvvəlki duruma baxsaq, indiki vəziyyət qənaət-bəxşdir.

Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini Məhəmməd Əsədullazadə də şəhərin mərkə-

Zindəki yeni ofise daşındıqlarını söyləyib: "Ofisimiz "Lider" televiziyanın yerləşdiyi binadadır. İstilik problem olsa da, həlli mümkündür. Yeni qərargah bizim üçün çox önemliydi. Çünkü partiyamızın ofisi yox idi. Vərilen məkan bizi qane edir. Hər halda müxalif partiyalara dövlət tərefindən ofis verilməsi siyasi münasibətlər sistemində yeni mərhələnin başlanğıcıdır. Bu cür

addımlar müxalif partiyaların inkişafına təkan verir".

AMİP təmsilçisi Əli Orucov isə pandemiya səbəbindən hələlik yeni ofisə köçmədiyini bəyan edib: "Köcməməyimizin səbəbi odur ki, ofisə istilik verilməyib. Qərargahın ölçüsü bizi qane etse də, yerləşdiyi ərazi o qədər də uyğun deyil. Hələlik digər problemlər də var ki, onları həll edəndən sonra köcməyi planlaşdırıq".

İsmayıllı Qocayev

Melum olduğu kimi bir müdət əvvəl siyasi partiyaların normal fəaliyyətinin temin edilməsi, onların iş şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə təşkilatlara yəni ofislər verilib. Ofislərə təmin olunmuş partiyaların yeni qərargahlarına köçüb-köçmədiklərini öyrənmək üçün bir neçə siyasi təşkilatla əlaqə saxladıq. Melum oldu ki, partiyaların bir qismi təze ofislərə daşınalar da, digərləri hələ köçə başlamayıb.

AĞ partiya sədrinin müavini Əhəd Məmmədli "Şərq"ə açıqlamasında yeni qərargah köçdüklərini deyib: "Bizə verilən yeni ofisə fəaliyyətimizi davam etdiririk. Düzdür, bəzi texniki məsələlər həll olunmayıb. Həm de partiyamızın

ləvazimatlar hələ alınmayıb. Bununla bağlı çətinliklərimiz mövcuddur. Əlbəttə, partiyalara dövlət tərefindən ofislərin verilməsi təqdirdəliyidir. Amma partiyalara elə imkan yaradılmalıdır ki, öz maliyyə imkanları ilə, yaxud dövlətin ayırdığı vəsait hesabına istədikləri yerdə, əlverişli ofisi icarəyə götürə bilsinlər. Türkiye təcrübəsi göz önündədir. Qardaş ölkədə partiyaların mərkəzi qərargahları möhtəşəmdir, hər cür təminatları var. Amma bizdə 10 partiyani bir binanın iki-üç mərtəbəsinə yerləşdirib, hərəsine də üç-dörd otaq veriblər. Bir siyasetçi kimi bunu məqbul sayıram. Vaxtı ilə AMİP-in "Azadlıq" prospektində 4 mərtəbəli gözəl ofisi var idi. Amma bir gecədə bizi oradan çıxardılar, əmlakımız da it-bata düşdü. Uzun müddət "köçkün" həyatı yaşadıq. Onun müqəbəlində indi bize 70-80 kvadrat metrlik ofis veriblər".

Böyük Azərbaycan Partiyasının (BAP) sədrı Elşad Musayev də partiyanın yeni ofisə köçmədiyini bəyan edib: "Köcməməyimizin səbəbi odur ki, ofisə istilik verilməyib. Qərargahın ölçüsü bizi qane etse də, yerləşdiyi ərazi o qədər də uyğun deyil. Hələlik digər problemlər də var ki, onları həll edəndən sonra köcməyi planlaşdırıq".

İsmayıllı Qocayev

Azərbaycanın 44 günlük müharibədə qazandığı zəfər düşmənlərimizi nə qədər narahat etse də, dostlarımızı bir o qədər sevindirdi, qururlandırdı. Əlbəttə, xüsusilə qardaş Türkiyəni. Həmin günlərdə şəhərlərin mərkəzi küçələrində Azərbaycan bayrağını dalğalandırmaları, qələbəmizə dair şeirlər, məqalələr yazmaları, şəhidlərimizin fotoslarını sosial media hesablarında paylaşmaları onu deməyə əsas verir ki, türk qardaşlarımız ilk gündən etibarən bizimle birlikdə nəfəs alırlılar.

Növbəti həftələrdə baş verən proseslərə də laqeyd ya-naşmadılar. İndi Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyanın "dalana direndiyi", İran Xarici işlər naziri Cavad Zərifin iştirakçı ölkələre ard-arda səfərlər etdiyi bir vaxtda narahatlıqları-nı da gizlətmirlər. Necə deyer-lər, gözdə-qulaqdadırlar. Çünkü "ilanın başının hələ tam əzil-mədiyini" onlar yaxşı bilirlər. İlan isə ele sürünəndir ki, onun ağına da lənet, qarasına da...

Türkiyəli professor, siyasi analitik Selçuk Duman baş verən hadisələrlə bağlı "Şərq" in suallarını cavablaşdırıb. Onun fikrincə, həqiqə-tən də bir yox, bir neçə "ilan"la mübarizə aparırıq:

- Azərbaycanın tarixi zəfə-rini necə qiymətləndirirsınız?

- Bu qələbə türklərin Qaf-qazda mühüm rol oynadığını təsdiqləyən növbəti faktordur. Çünkü rus çarı III İvanın haki-miyet illərindən etibarən Rusiyanın ərazilərinin genişləndirmək iddiaları artmışdı. I Pyotr və II Yekaterina dövründə isə Ukraynanın işgali nəticəsində çox ciddi hadisələr baş vermiş və 1774-cü ildə im-zalanmış Kiçik Qaynarca mü-qaviləsi ilə Rusyanın regionda "ağalıq" mərhəlesi başlamışdı. Kremlin bölgəyə bu qədər maraqlı olması təsadüfi deyil. O, bir tərəfdən Şərqi Avropaya hakim olmaq, diger tərəfdən isə geosiyasi mənada türklərin

la əslində riskə getdi. Çünkü "Ermənistən" adlanan dövlətin beynəlxalq müstəvidə uğursuz ad çıxardığı, onun Rusiya tərəfindən idarə edilən siyasi sisteme malik olması və Moskvanın Cənubi Qafqazdakı mübahisəli durumu daha da mürəkkəbəş-dirmək üçün çalışlığı məlum-dur. Həmçinin imzalanan sənədə əsasən, Rusyanın bölgədə qalıcılığı təmin edildi. Bu azmiş kimi, Qarabağın taleyi, oradakı erməni silahlı birləşmələrinin mövcudluğu, nədən-sə, yada düşmədi. Hətta Laçın dəhlizli vasitəsilə Ermənistanla Qarabağın əlaqəsi təmin edildi. Ciddi problemləri olan bu razılıqdan sonra Rusiya ərazidə nəzarətini saxlamaq niyyətindədir. Azərbaycan Tür-

kol Paşinyan yanvarın 11-də Moskvada keçirilən üçtərəflı görüşdə məsələnin hələ bit-mədiyini dilə getirdi. O, nə demək istəyirdi?

- Ermənistən hərbi və iqtisa-di cəhətdən böhran ərefəsindədir. Bunu özünün də başa düşdüyü bir vaxtda yeni savaşa başlaması mümkünüsüzdür. Paşinyan həmin nitqi ilə əslində imperialist dövlətlərin Ermənistan üçün atacağı addımları nezərdə tutub. Bu istiqamətdə xüsusilə Fransa fəal olsa da, Türkiye ilə mübarizədə dəfələr-lə uduzduğuna görə Azərbay-canı da təzyiqi yox dərəcəsindədir. İsrailin Azərbaycanı dəstəyini görən ABŞ "mən də burdayam" deyir. Amma bundan artıq bir şey etmir.

xalq diplomatiyada birgə hərə-kət etməsi və siyasi, iqtisadi, hərbi, mədəni baxımdan dərin münasibətlər qurması, əlbəttə, çox vacibdir. Amma sualın belə qoyulması düzgün olmaz. Azərbaycanın, Türkiyənin kim-sə ilə işi yoxdur. Biz müstəqil dövlətlər kimi öz siyasetimizi yeridirik və kimin üçünsə təhlükə mənbəyi deyilik. Yetər ki, bize qarşı səhv addım atılmasın.

- Baş verən hadisələrdə İranın ritorikası, yeqin, nəzə-rinidən yayınmadı?

- İran XIX esrin sonlarından etibarən imperialist qüvvələrin arasında düşmüştü. Və 1924-cü ildə farsların hakimiyyətə gel-məsi ilə İranın idarəciliyi Böyük Britaniyanın əlinə keçdi.

"Azərbaycan dördərəfli görüş tələb etməlidir"

Türk professor: "10 noyabr razılaşmasındakı qeyri-müəyyənliklər aradan qaldırılmalıdır"

kommunikasiyasına əngel tö-rətmək istəyir. Beləliklə, XIX əsrin əvvəllərindən etibarən Cənubi Qafqazdakı türk tor-paqlarının, yəni Azərbaycanın işğalı başladılmışdı. İşğal mərhəlesinin sonunda Rusiya İranla 1813-cü ildə imzaladığı Gülistan və 1828-ci ildə imza-ladığı Türkmençay müqavilələri ilə Şimali Azərbaycana yerleşmişdi. 1991-ci ildək Azərbay-can, Gürcüstan və Ermənistanı birbaşa idarə edən imperialist ölkə həmin tarixdə Ermənistanla razılığa gəlmədi. Nəticədə Qarabağ probleminin yaranması və yeddi rayonun işğal edilə-rek qərb qonşularınıza verilməsi ile Kreml bilavasitə Ermənistan vasitəsilə region-dakı nüfuzunu saxlamışdı. İndi Azərbaycanın qazandığı zəfər nəticəsində Rusyanın Ermə-

kiyənin də iştirakı ilə dördərəfli görüş tələb etməli və 10 noyabr razılaşmasındakı qeyri-müəyyənliklər aradan qaldırılmalıdır. Yəni sözün qisası, Qarabağın Azərbaycan torpağı olduğu, buradakı erməni hökumətinin ləğvi, düşmən silahlı qüvvələrinin neytral-laşması kimi məsə-lələr yenidən gündəmə gəlməlidir.

- Türk sülhmə-ramlılarının bölgə-de olması ilə nələr dəyişəcək?

- Əslində belə bir məsələ 10 noyabr bəyanatında yox idi. Azərbaycan və Türkiye dövlət başçılarının təkidi ilə sonradan müvafiq qərar verildi. Türk sül-hməramlılarının Ağdamə yer-leşməsi təsadüfi deyil. Belə ki,

Iran müharibənin ilk günlərdən etibarən Ermənistanı dəstəkləsə də, Cənubi Azərbaycandakı etirazlardan sonra "özünü yüksəldirmə" olmuşdu. İndi Paşinyan üçün ye-

"Moskva Cənubi Qafqazda da eyni situasiya ilə üzləşmək istəmirsə, regional həllə razı olmalıdır"

gənc çərə Rusiyadır. Kreml isə Türkiye ilə münasibətləri poz-mamaqdan ötrü, bundan sonra forpostunun "nazi ilə oyna-maz".

- Azərbaycan və Türkiye dövlət başçılarının haqqında danışdıqları altiliq platforması ilə bağlı nə düşünürsünüz?

- Bu, daha çox Türkiye-Ru-siya münasibətlərindən, iki tə-rəfin yaxınlaşmasından asılıdır. ABŞ və Avropa Birliyi Rusiyani ayri-ayrı bölgələrdə, o cümlə-dən Qara dənizdə, Aralıq dənizində sixisdırmaqdadır. Moskva Cənubi Qafqazda da eyni situasiya ilə üzləşmək istəmirsə, regional həllə razı olmalıdır. Belə bir məsələ İranın da xeyrinədir. Əks halda onun üçün ciddi təhdidlər yarana-caq. Gürcüstan isə bütün hal-larda Türkiye və Azərbaycanla birgə addımlayacaq. Yəni mə-sələ kifayət qədər vacib və ak-tualdır.

- Dünya Azərbaycan və Türkiyənin qardaşlığından nəticə çıxaracaq?

- İki qardaş dövlətin beynə-

1941-ci ildən sonra isə ABŞ-la Böyük Britaniya İranı birlikdə idarə etməyə başladılar. 1979-cu ildəki inqilabla ölkədə yeni mərhələ başlandı. Yeni sistem diktatorluğa əsaslandığı üçün

her kəsi narahat edirdi. İndi rəsmi Tehran hem beynəlxalq aləmdən təcrid olunub, hem də daxildə ciddi problemlərlə üz-üzədir. Bu gün Azərbaycan türkə-rinin neytrallaşması İranın prioritetlərindəndir. Bütün addımlarını da bu istiqamətdə atır. Çünkü İran Azərbaycan türkələri məsələsini beynəlxalq təhlükəsizliyi kimi qiymətləndirir.

- Artıq Zəngəzurun Azərbaycan qaytarılması barədə müzakirələr gedir. Yəni zəfərin astanasında ola bilərik?

- Təessüf ki, 10 noyabr razılaşmasında bu məsələ gündəmə gelmədi. Amma şansımız var idi. Hər halda Laçından Qarabağa verilən 5 kilometrli-yində dəhlizin əvəzində, Zəngəzur istəyə bilərdik. Əlbəttə, Zəngəzur mühüm strateji ehe-miyətə malikdir. Beləliklə, İranla Ermənistanın əlaqəsi kə-siləcək və düşmənə "humani-tar yardımalar" olmayıcaq.

- Proseslərin bundan sonrakı inkişafına dair nə deyə bilərsiniz?

- Fikrimcə, Rusiya ilə növbəti danışqlara ehtiyac olacaq. Fəqət Qarabağda rus qoşunlar yerleşdiyinə görə, məharibə ehtimalını istisna edirəm.

Kənan Novruzov

"Azərbaycan tək deyil və olmayacaq. Rusyanın Azərbaycanı və Türkiyəni qarşısına alması onun əleyhinədir. Yəni bundan sonrasıni Kreml düşünsün!"

nistanın "əli" ilə regionu idarə etmək məsələsi sual altına düşdü. Və biz regionda ciddi iştirakçılarından biri olduğumuzu göstərdik.

- Bildiyiniz kimi, 10 noyabr bəyanatına əməl edilmir. Qarabağdakı rus sülhməramlıları vezifələrini yerinə yetirmirlər...

- Gəlin, səmimi olaq. Azərbaycan daha bir neçə həftə Qarabağı tamamilə boşalda bi-ləcək güce sahibkən Rusyanın da iştirakı ilə masaya oturmaq-

Rusiya türkləri ermənilərdən mümkün olduğu qədər uzaq saxlamaq istəyir. Amma nə olur olsun, bizim Qarabağda olmağımız Türkiyənin regional gücündən xəber verməklə ya-naşı, həm də məsələnin iştirakçı kimi çıxış etdiyini göstərir. Yəni Azərbaycan tək deyil və olmayacaq! Rusyanın Azərbaycanı və Türkiyəni qarşısına alması onun əleyhinədir. Yəni bundan sonrasıni Kreml düşünsün!

- Ermənistan Baş naziri Ni-

İkinci Qarabağ savaşında cəbhəyə yollanıb qələmi süngüyə çevirən jurnalıstlarımız də var. Onlar bu dəfə haqlarımızı qələmlə deyil, silahla müdafiə etdirilər. Ərazi bütövlüyüümüz, xalqımızın rıfahı uğrunda canla-başa cəbhəyə yollandılar.

Vətən mühəribəsində iş-tirak edən media nümayəndələri arasında "Oxu.az" sayının əməkdaşı Aqşin Kərimov da var. O, "Şərq"ə müsahibəsində 44 gün ərzində yaşadıqları, qələbə ilə evə döndüyü an keçirdiyi hissələrdən danışır.

- Mühəribə başlayarkən siz də ordu sıralarında oldunuz, kö-nülli olaraq getmişdiniz?

- Səfərbərlik və Hərbi Xidmət Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Şamaxı rayon şöbəsində çağırış vərəqi gəlmişdi. Buna qədər özü-mü mühəribəyə hazırlayırdım, fizi-ki hazırlıq səviyyəm daha da qaldırmışdım. Mühəribə filmlərinə daha da çox baxırdım ki, psixoloji hazırlığıma təsir göstərsin. Mənə "Aqşin mühəribə olsa gedəcək-sən?" kimi suallar çox veriliirdi, həməşə "hə" cavabını verirdim. Düzü, artıq vaxtin yetişdiyini hiss edirdim, özümü mühəribədə görürüm. Yadına gəlir, idman edərkən daha çox döyüş üçün lazımlı olan hərəkətləri edirdim - yer-də sürünmek, özünü tutullayıb yere atmaq və sair. Nəhayət, zaman yetişdi və gözlediyim kimi meni mühəribəyə çağırıldılardı, bu çağırış-

"Çox çətin relyefdə hücumu keçəcəkdir"

Aqşin Kərimov: "Həmin ərefədə mühəribənin bitdiyi xəbərini aldıq, hücum əmri geri götürüldü"

dan kənarda qalmaq mənim üçün əskiklik olardı. Mən "kimdən artıgam ki, getmirməm" demirdim, "kimdən əs-kiyəm ki, mühəribəyə yollanıram" deyirdim.

- Mühəribədən əvvəl jurnalist kimi cəbhə bölgəsində olmuş-dunuz?

- İyulda Tovuz döyüşlərində qələm əhli kimi iştirak etmişdim. Tovuz döyüşləri belkə də mənim üçün həm də mühəribə sınağı idi. Çünkü orada da neçə dəfə təhlükə altında olduq, məmələr yaxınlığı-miza düşdü. Artilleriya atəşlərinə qulaqlarım alıdı, özü də bu dəfə poliqonda yox, real döyüş meydanda. Sonradan bu mənə mühəribə zaman psixoloji üstünlük də verirdi, yeni mərmi səsləri eşidən-də çox soyuqqanlı davranırdım, ancaq ehtiyati da əldən vermirdim.

- Ailəniz gedisiñizi necə qar-şılımsırdı?

- Ailəmə də, atama da, anama da demişdim ki, mühəribə başla-sa, cəbhəyə gedəcəm. Yoldaşımı, qızımı da yoxluğuma hazırlayır-dım, on azından müvəqqəti yoxlu-ğu. Beş yaşı qızımı da öyrəşdirirdim, deyirdim ki, ata ermənilərə qarşı mühəribəyə gedəcək. O da mənə arada sual verirdi ki, ata, ermənilərlə ne vaxt mühəribəyə gedirsən?

Hamisəna soyuqqanlı olmağı demişdim. Çağırış vərəqi geləndə artıq vaxtin yetişdiyini dedim, göründüm, qucaqladım hamısını, ba-şına nə geləcəyini bilməsem də, ürekə, böyük şövqlə cəbhəyə yollandım.

Mühəribə olduğundan cəbhə xəttinə yaxınlaşdıraq topların, ra-ketlərin səsi bizi müşayiət edirdi.

- Bir az da dö-yüş yolunuzdan danışaq...

- Döyüş yolum Ballıqaya, Murov istiqamətində keçdi. Tarix yazımasına şahidlilik etmek, o ta-rixin bir parçası olmaq böyük fəxrdır. Hərbi hissənin bölmələri Taliş, Suqo-vuşan istiqamətində idi. Mühəribə çətinlikdir, dözüm tələb edir, hər şəxə hazır olmalıdır. Hətta 10 saniye sonra başına nə gələcəyini bilmir-sən. Oturduğun, yemək yediñin, ya da yatdırığın yerde artilleriya atəşini səni haqlayır. Sağ qaldığını isə bilmirsən hansı səbəbələ əlaqə-ləndirəsen - qismət-ləmi, yoxsa düzgün qorunmaqınla? Mənə, qismətdir. Taledən söz düşmüsən, bir mə-qamı da deyim.

Mühəribədən sonra minaya dü-shərək şəhid olan polkovnik Babək Səmədli bizi psixoloji olaraq döyü-şə hazırlayarak deyirdi:

- Ya şəhid olacaqsınız, ya qa-zı olacaqsınız, ya döyüşüb evi-nize salamat qayıdacaqsınız. Şəhid olmaq isə ən böyük zirvə-dir, hər adama qismət olmur.

Qarşımızda çıxişi hamımızı da-ha da ruhlandırdı. Elə oldu ki, özü ən böyük zirvəyə yüksəldi.

- Mühəribədə yaşadıqlarınızı yazmağı düşünürsünüz?

- Bəli, belə bir planım var.

- Həm jurnalist, həm də dö-

"Beş yaşılı qızımı da öyrəşdirirdim, deyirdim ki, ata ermənilərə qarşı mühəribəyə gedəcək"

çox narahat olub, deyib ki, yeqin Aqşinin "qara xəbərini" verəcək-lər. Özü də ürəyi xəstədir. Həyə-canla telefonu açıb. Zəng edən adam "əmi, təbrik edirəm, mühari-be bitdi" deyib, telefonu söndürüb. Atam ne qədər geri zəng etse də, telefonu qapalı olub. Televizoru açıb, görüb ki, Prezident xalqa müraciət edir, zəfər qazandığımızı deyir.

Səhəri gün həmin nömrəyə zəng edib, adam açıb, deyib ki, əmi bağışla, nömrəni səhv yiğmişdim. Atam isə ona təşəkkür edib, deyib ki, nə bağışla, sən mənə dünyanın ən yaxşı xəbərini vermişsin.

- Ailəniz tərxis olunub gelən-de sizi necə qarşıladı?

- Xalqımızın ənənəsi var, kim-sə uzaqdan, ya da təhlükəli yerdə gələndə onun qarşısında yaxınları qurban kəsir. Qurban kə-sildi, atam, anam, yoldaşım, qar-dasıım, kövrəldi, qucaqlaşdıq...

- Yəqin ki, döyüşü olmaq jurnalist olmaqdən daha çətin idi...

- Təbii ki, döyüşü olmaq üçün verilən tələblər bir başqadır.

- Qələbə xəbəri sizə necə de-yildi?

- Hückuma keçdiyimiz zaman qələbə xəbəri gəldi. İnanmırıq. Nədənə, mühəribə zamanı həm-iş düşünürdüm ki, gözləmədiyim bir zamanda gözənləməz bir hadisə olacaq. Elə də oldu. Cox çətin relyefdə hücumu keçəcəyimiz əre-fədə mühəribənin bitdiyi xəbərini aldıq, hücum əmri geri götürüldü.

Söhbətləşdi:
Yeganə Bayramova

Akademiyada nə baş verir?

"Yəqin ki, "az maaşla çox iş tələb etmək", yaxud "keyfiyyətsiz elmi işlə məşğul olmaq" kimi neqativ nüanslar aradan qalxacaq"

İnstitutunun baş direktoru vezifə-sine isə səsvermə yolu ile tarix üzrə elmlər doktoru, professor Kərim Şükürov seçilib. Bundan başqa, akademik Arif Həşimov Fizika İnstitutunun baş direktoru, fizika üzrə elmlər doktoru Anar Rüstəmov institutun icraçı direktoru, akademik Əli Abbasov idarəetmə Sistemləri İnstitutuna baş direktor, AMEA müxbir üzvü Əminəga Sa-diqov isə icraçı direktor təyin edi-lib. Digər bir melumata əsasən, Radasiya Problemləri İnstitutu-nun direktoru ve ümumi işlər üzrə direktor müavini işlərində yol verdi-kəri ciddi nöqsanlara görə vəzi-

fələrindən azad edilib. Həmçi-nin, müəssisənin bir sıra əmək-daşları barəsində əmək intizamı tədbirləri görülüb. Akademiyada kadr isləhatlarının davam edəcəyi deyilir.

Qurumdakı isləhatlarla bağlı fikirlərinin "Şərq"ə bölüşən AMEA-nın Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun aparıcı elmi işçi-si, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru, türkoloq Faiq Ələkbərli deyib ki, Azərbaycan Milli Elmlər Akade-miyasındakı kadr dəyişiklikləri, bəzi institut direktorlarının vəzi-fədən azad olunması elm ocağı-nın daha aktiv və səmərəli

Faiq Ələkbərli:
"Gəncləşmə siyasətinə də üstünlük verilməlidir"

fəaliyyətine hesablanıb. Alim ümid edir ki, isləhatlar yaxın za-manda müsbət nəticəsini ver-əcək: "Akademianın bütün sahələrində həm kəmiyyət, həm de keyfiyyət baxımından dəyişikli-yə ehiyac var və bu dəyişikliklərin

olacağı ehtimalı böyükdür. Əfsus-lar olsun ki, uzun müddət AMEA-da isləhatların şahidi olmadıq. Bundan sonra ciddi dəyişikliyin olacağını zənn edirik. Hər halda dünyada gedən proseslər, qlobal-laşma, müasir dövrün tələbləri və yeni çağırışlara vaxtında cavab verilməlidir. Dövrün yeni çağırışla-rı akademianın fealiyyətində də öz eksini tapmalıdır. Yəqin ki, "az maaşla çox iş tələb etmək", yaxud "keyfiyyətsiz elmi işlə məşğul olmaq" kimi neqativ nüanslar ara-dan qalxacaq".

F.Ələkbərli vurgulayıb ki,
AMEA rəhbərliyi mövcud problemlərin fərqindədir və kimin necə işlədiyi hamiya bəllidir: "İstəyimiz odur ki, bütün problemlər sözün həqiqi mənasında hellini tapsın. Kadr dəyişikliyinin müsbət nəticəsi olmalıdır. Əgər olmursa, təyinatın da əhəmiyyəti qalmır. Akademiyada gəncləşmə siyasəti-nə də üstünlük verilməlidir. Əgər bir çox tələblər üst-üstə düşərsə, AMEA-dan pozitiv tendensiya, sə-mərəli fəaliyyət gözləmək müm-kündür".

İsmayıllı Qocayev

Bu çiçək, o çiçək deyil

Şuşanın düşmən tapdından azad edilməsiyle, xaribülbüldə Bakıya ayaq açıdı. Vətən mühəribəsindəki şanlı qələbəmizin rəmzi seçildi və 8 Noyabr Zəfər Günü də xaribülbüldə çiçəyi ilə interpretasiya olundu. Və 28 il əsərətde qalmış çiçəyin - Qarabağın, Şuşanın rəmzi kimi tanınan bir çiçəyin buna tamamile haqqı çatırıldı. Xaribülbüldə həm də gözəllik, incəlik, ülviiyyət, ismet rəmzi kimi qəbul edilir. Qəhrəmanlığı ilə yanaşı, özündə eyni zamanda gözəllik və müqəddaslıq daşıyan böyük bir obanın, elin rəmzinin məhz xaribülbüldə çiçəyi seçilməsi bu mənada məntiqidir və tamamile doğrudur.

Xaribülbüldən qələbəmizin rəmzi seçilməsi bu çiçəye marağın birə-on artırır. Artıq gül salonları, çiçək mağazaları xaribülbüldə satışını təşkil edir, internetdə bununla bağlı elanlara da rast gəlinir, dibçəklərdə xaribülbüldə çiçəyi satıldığı anons edilir. Qiyməti 15 manatdır. Xüsusilə virgulanlar ki, bu qiymət dibçəkdəki bir çiçəyin dəyəridir. Büyük dibçəkdə ise 1 çiçək oluduğu bildirilir. Xəbərdarlıq da edilir ki, çiçəklər torpaqda yetişdirilib, yazağı - martda çiçək açacaqlar. Onlayn sifarişlər qəbul olunur, dibçəklər Xaçmazdan getiriləcək.

Xaribülbüldən bu qədər sevilməsi, yayılması, ona buncu diqqət, qayğı bir tərefdən xoşdur, digər tərefdən isə işbazların fürsətçiliyinə heyran olmaya bilmirsən. İstər istəməz düşünürse ki, niyə bu iş adamları, illər önce xaribülbüldə çiçəyini yetişdirib satışa çıxmarmırdı? Xalq xaribülbüldə həsrət qalmışdı. Bir halda ki, bu çiçəyi Xaçmazda, ya da paytaxtda yetişdirmək mümkünü, niyə bunu illər önce etmirdilər. Məlum məsələdir ki,

XarıBülbüldə gülləri

15 AZN

(099) 397-87-27
Elanın Sahibi
Elanın nömrəsi: 20217500

Şəhər
Çatdırılma?
Xarıbülbüldə Qarabağ gülləri.
İstəyənlər buyura bilər.

Elanı 15 AZN
Elanı İrləçk
Elanı VIP et
Premium et

Bakıda 15 manata satılan xaribülbüldən Şuşadan gətirilməyib

hazırda satışı təşkil olunan xaribülbüldə çiçəyi Şuşadan gətirilməyib. Bəlkə bir qədər sonra - gediş-geliş, məskunlaşma tam bərpa olunandan sonra getirəcəklər, Bakıda da yetişdircəklər, ne bilmək olar. Amma bir tarixi həqiqət də var axı. Rəvayet qısaca belədir ki, Qarabağ xanının qızı Ağabeyim ağa İran şahı Fətəli xanla evləndirilib Tehrana göndəriləndə xan qızı Vətən həsrəti azalsın deyə, saray bağçasında Qarabağdan, Şuşadan gətirilmiş ağaclar, çiçəklər yetişdirilməsini istəyib. Hər ağac, çiçək bitib, böyüyüb, tekce xaribülbüldə çiçəyi, nə illah ediblərsə də, bitməyib. Öz doğma torpağından - Şuşadan kənardə yetişməyib. İndi bizim füsetcillər Xaçmazda xaribülbüldə yetişdirir; ey dadi-bidad!

Bəs, dibçəklərdə yetişdirilən

xaribülbüldə çiçəyi həqiqətən Şuşada bitən çiçəkdim? **Əslən Şuşadan olan, Böyük Qələbəmizdən sonra hər gün, hər saat Şuşaya qayıdacağı günü, saatı gözləyən peşəkar həmkarımız Kəmalə Cahidqızı "Şərq"ə açıqlamasında dedi ki, bu çiçək, o çiçək deyil:**

- Qarabağlılar, şüsalılar xaribülbüldə tanrı. Doğrudur, xaribülbüldə Şamaxıda, İsmayıllada da bitir. Amma Şuşada bitən xaribülbüldə deyil. Şuşanın xaribülbüldə başqadır, fərqlidir. Son zamanlar müxtəlif bəzək əşyalarının tərtibatında da xaribülbüldən istifadə edilir. Gümüş dəst hazırlanır, şirkət, üzük. Xaribülbüldə boyunbağı da var. Sancaq da var. Xaribülbüldə rəmzi kimi də artıq məşhurdur. Amma bu xaribülbüldən rəngi də Şuşadakı xaribülbüldən rəngində

deyil. Şuşanın xaribülbüldə 3 hissədən ibarətdi: gül-bülbüldə-ari. Bülbüldə sarıntılı yaşıl, ari isə tünd qəhvəyi rəngdə olur. Güldən isə çox açıq yasəmən rəngində. Hazırda rəmzi formasında təqdim olunan xaribülbüldə isə bənövşəyi rəng üstündür. Hətta ari da bənövşəyi rəngdədir. Bənövşəyi rəngdə ari olmur. Təbiiləndən uzaqdır. Anlaşılandı, nece düzəlir düzəlsin, o, təbii çiçək kimi ola bilməz. Xaribülbüldə parnikdə, dibçəkdə, harda istəsələr yetişdirə bilərlər, amma o, Şuşanın xaribülbüldə olmayıacaq. İstəməzdəm ki, xaribülbüldə bu qədər ucuzlaşın. Qiymət, maddi deyər baxımından demirəm. Mənəvi baxımdan ucuzlaşdırmasınlar gerek bu çiçəyi. İstəmərim xaribülbüldə qərəfilin tələyini yaşasın. Adiləşməsin. Həddindən artıq populyarlıq sonda

ucuzluq gətirir. Hər şeydə qazanc güdməyək. Xaribülbüldə ucuzlaşdırıb hamı üçün əlçatan etməsinlər. Xaribülbüldən yurdu Qarabağ, Şuşadır. O çiçək o torpağa mensubdur. Onu Bakıda, ya da başqa hansısa şəhərdə yetişdirmeyin nə mənası?!

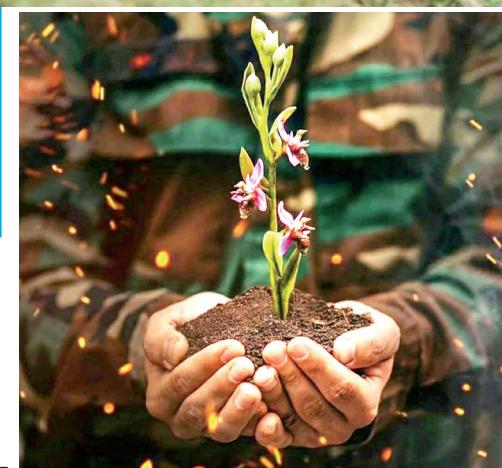
Xaribülbüldə çiçəyi haqqında rəsmi məlumatlar isə bundan ibarətdir ki, onun elmi adı Qafqaz qasədələbdədir. Latınca *ophrys caucasica* - Qafqaz ofrisi adlanır. Azərbaycanda el arasında xaribülbüldə adlanır. Bu

da çiçəyin gül və bülbüldə xatırlatmasına görədir. Səhəbkimilər fəsiləsinə aiddir. 2007-ci ildə xaribülbüldə şəkli ilə Azərbaycanda poçt markası da buraxılıb.

Aprel ayında çiçəkləyir. Dekorativ gözəlliyyinə görə əhali tərəfindən intensiv toplandığı üçün itirilmiş təhlükəsi yaranğından "Qırmızı Kitab" daxil edilib.

Daha çox Şuşa və ətraf ərazilərdə, həmçinin Samur - Dəvəçi, Kür-Araz və Xəzərsahili (Siyəzən rayonu, Beşbarmaq dağının təpə hissəsində) ovalqlar, Kür düzənliliyi, Abşeron, Diabar, Kiçik Qafqazın cənub rayonlarında rast gəlinir. Otlu yamaclarla, meşə açıqlıqlarında və kolluqlarında və Cəbrayıl rayonu istiqamətlərində bitir.

Məlahət Rzayeva

Ölüm halları 5 nəfərə düşdü

601 nəfər koronavirusdan sağalıb, 226 nəfər yoluxub

Azərbaycan Respublikasında COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
İndirimi	Bu gün
Tətbiq etmək istəyən şəhər sayı 229 584	22 1717
Tətbiq etmək istəyən yaşlılar sayı 221 717	226
İstehsalçı sayı 4762	601
Vətənən tətbiq etmək istəyən şəhər sayı 23 8074	7458
Vətənən tətbiq etmək istəyən yaşlılar sayı 3 105	5

KoronaVirus

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 226 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 601 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərar-gahdan "Şərq"ə verilən məlumatə görə, COVID-19 üçün götürülen analiz nümunələri müsbət çıxmış 5 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 229 584 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müyyəyen edilib, onlardan 221 717 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 3 105 nəfər vəfat edib, aktiv xəste sayı 4 762 nəfərdir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 7 458, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 2 380 074 test aparılıb.

Vəziyyətə heç kim zəmanət vermir

Ola bilər ki, dərslər yenidən dayandırılsın

Növbəti həftə Bakı, Abşeron və digər iri şəhərlərdə məktəbəhəzərlilik, icma əsaslı məktəbəqədər qruplar və ibtidai siniflər üzərə təhsil bərpa edilir. Əyani dərslərin həftədə üç dəfə, kiçik kəndlərdə isə həftədə 4-5 dəfə olmaqla bərpası haqqında qərar verilib.

Virus təhlükəsinin mövcud olduğu dövrə təhsilin qismən de olsa bərpası yoluxma sayının artması riskini bir dəha gündəmə getirir. Valideynlər bir tərefdən onlayn dərslərdən narazı olsalar da, digər tərefdən onların virusa yolux-

masından narahatlıq hissi keçirirlər.

Bununla bağlı təhsil üzrə ekspert Nadir İsrafilov "Şərq"ə bildirir ki, hər şeyi zaman göstərəcək: "Fevralın 1-dən təhsilin qismən bərpası bu prosesin uzunmüddətli olmasına zəmanət verməlidir. Ola bilər ki, dərslər yenidən dayandırılsın. Mövcud vəziyyətdə situasiyanın mənfi, yaxud müsbətə doğru dəyişməsi bizim iradəmizdən asılı deyil. Hazırkı rəqəmlərdən de bunu açıq şəkildə görmək mümkündür. Təhsil naziri Emin Əmrul-

layev də brifinq zamanı qeyd etdi ki, belə məsələlər təkcə nazirliyin mövqeyindən asılı deyil. Nazirlər Kabinetinin bu məsələ ilə bağlı xüsusi qərarı mövcuddur və həmin qaydaları Nazirlər Kabinetinin yanında Fövqəladə komisiya müyyəyen edir. Məhz buna görə də, təhsilin bərpasından sonra nələr ilə qarşılaşacağımız barədə konkret söz demək olduqca çətindir".

Aytac Ali

“Rusiyadakı proseslərdə ABŞ-in “əli” ola bilməz”

Son günler Rusiyadakı proseslər ciddi müzakirə predmetine çevrilib. Yanvarın 23-dən başlanan etiraz aksiyaları ölkədə böyük iğtişaşlar yaradıb. Paytaxt Moskoda, Sankt-Peterburq, Yekaterinburq, Perm, Vladivostok, Novosibirsk, Yakutsk və bir çox başqa şəhərdə başlanan aksiyaların səbəbkəri müxalif siyasetçi Aleksey Navalnidir.

Etirazçılar küçələrə axışaraq Navalnının azad edilməsini isteyiblər. Aksiya iştirakçılarının 3 mindən çoxunun hebs olunduğu bildirilir. Müxtəlif iddiyalara görə, A. Navalni əslində Amerikanın yetişdiriyi bir siyasetçidir. Yəni ABŞ Kremlin bölgədəki gücünü zəiflətmək üçün məhz Navalnidan və ölkədəki cənəşmələrdən istifadə edir.

Tanınmış politoloq, sabiq təhlükəsizlik zəbiti Ərəstun Oruclu Rusiyadakı proseslərlə bağlı "Şerq"ın suallarını cavablandırıb:

- **Sizcə, şimal qonşumuzda cərəyan edən aksiyaların nəticəsi necə olacaq?**

- Təxminən 6-7 ay bundan önce verdim müsahibələrin birində söyləmişdim ki, Rusiyada çox kəskin hakimiyyətdaxili mübarizə gedir. Bu gün də həmin fikirdəyəm. Rusiya rəsmiləri, Putin və ona yaxın çev-

Ərəstun Oruclu: “Bu iddiaların ortaya atılması yalnız diqqəti yayındırmaqdır”

redən olan şəxslər haqqında zaman-zaman müəyyən kompromatlar üzə çıxdı. Bütün burlar onu göstərir ki, Kremlde çox ciddi mübarizə gedir. İctimai şüura yeridilir ki, guya, Putində parkinson xəsteliyi tapılıb, bunun da perspektivi yoxdur. Lakin bu təsdiq olunmayıb. Rusiyada yaşananların başlıca səbəbi ölkə daxilindəki çəkişmələrdir. Bu, özünü müxtəlif forma ve

“İnsanlar 50 dərəcə şaxtada etiraza çıxırsa, bunun başqa səbəbi var. Amerika kəşfiyyatı gedib Rusiyada insanları qızışdırıb, onları ayağa qaldırdı ki, 50 dərəcə şaxta ola-ola küçələrə çıxıb Putinə etiraz edin?”

təzahürlerle cəmiyyətdə gedən proseslərə göstərir.

- Bu olaylarda ABŞ-in “əli” varmı?

- Navalninin arxasında ister ABŞ və ya xud bütün dünya dursun, fərqli etmir. Bir dövlət digərinin daxilində insanların kütləvi olaraq küçələrə çıxmamasını təşkil edə biləməz. Özü də Rusiya kimi bir dövlətin daxili... Orada azadlıqlar, hüquqlar məhduddur, demək olar ki, hamı nəzərdədir. Düşünürəm ki, ABŞ-in proseslərde “əli”nin olduğunu dair iddiyaların ortaya atılması yalnız diqqəti yayındırmaqdır. Əsas problem isə Rusiyadakı korrupsiyanın fəsadları olan sosial-iqtisadi durumla bağlıdır. Məsələn, insanlar 50 dərəcə şaxtada etiraza çıxırsa, bunun başqa səbəbi var. Amerika kəşfiyyatı gedib Rusiyada insanları qızışdırıb, onları ayağa qaldırdı ki, 50 dərəcə şaxta ola-ola küçələrə çıxıb Putinə

etiraz edin? Bu, bir qədər absurd səslənir. Təbii ki, Qərbin müdaxiləsinin olmadığını demək istəmirəm. Şübhəsiz ki, Qərbdən müdaxilə var. Lakin baxır bu müdaxilə hansı səviyyədə və şəkildədir.

- Proseslərdə Amerikanın müdaxiləsinə ortaya atmaqdə məqsəd nədir?

- Xarici amili qabartmağın səbəblərindən biri də budur ki, ilk növbədə Putin və onun yaxın ətrafi diqqəti ölkə daxilində yayındırmağa çalışırlar. Çünkü münaqişə kəksinləşdikcə mübarizənin formaları da sərtləşəcək. Son nəticədə bu, Putinin hakimiyyəti itirməsi ilə nəticələnəcək.

Xarici ölkələrin Rusiyada hadisələrdən istifadə etməsinə gelince, bu, təbii bir prosesdir. Rusiya da başqa ölkələrin daxilində gedən belə proseslərdən istifadə edir. Bu, geosiyasi mübarizənin bir formasıdır.

- Rusiyadakı iğtişaşların bir səbəbi kimi sosial-iqtisadi durumu qeyd etdiniz. Bəs Navalninin bu olandarda payı nə qədərdir?

Rusiyada insanların yaşayışında və gündelik həyatında məhdudiyyətlər, basqılar, maneelər olmasa, insanlar etiraz aksiyasına çıxmazlar. Bu qədər insan etiraz aksiyasına çıxaran yeganə səbəb onların həyatındaki real çətinliklərdir. Etiraf edək ki, aksiyaların kütləvi şəkildə baş tutması Navalnideyil. Çünkü ne Navalnini, ne də onun şəbəkəsi elə bir gücdə deyil ki, bu qədər insan aksiyalara çıxsın. Yaxşı bilirik ki, insanlar adı bir çağırışla küçələrə axışmazlar. Deməli, baş verənlərin arxasında başqa amillər var. Bəlkə də elə məqamlar var ki, biz onu hele bilmirik. Amma hər bir halda hakimiyyətdəki parçalanma amili də Rusiyadakı proseslərdə birmənali rol oynayır.

Söhbətləşdi: Yegənə Bayramova

“Ayıb olsun, Müdafiə Nazirliyinə”

Aqil Abbas: “Dünyada bizi biabır ediblər”

Günlərdir sosial şəbəkələrdə şəhid ailələrinin ürək dağlayan göründürləri dolanır.

Qaradağ rayonunda qrant suları altında dəfn edilən 17 şəhidin yaxınları etiraz edirlər, övladlarının ikinci Fəxri Xiyabanda dəfn olunmasını isteyirlər. Məzarlığın ətrafında təmir və abadlıq üçün inşaat materialları töksələr də, valideynlər etiraz edir.

“Şerq”la həmsəhbət olan millətvəkili Elman Məmmədov şəhidlərimizin ən yüksək hörmətə, diqqətə layiq olduğunu düşünür: “Onların ruhlarının rahat olması üçün gərək ailələrinin istəklərini diqqətdə saxlayaqla. Bəlkə də o yer seçiləndə su basma olacağını bilməyiblər. Lakin təcili tədbir görülməlidir. Ailelərinin haqlı tələbləri yerinə yetirilməlidir. Şəhidlərimizin sayəsində qalib xalq, qalib dövlət kimi başımızı dik tutub, qururla, sevincə yaşayıraq. Torpaqlarımızı şəhadətə ucalan oğullarımız işğaldan azad ediblər, canlarını qurban veriblər. Şəhid məzarlarına, ailelərinə qarşı laqeydilik göstərmək olmaz”.

Deputat Aqil Abbas isə sözügedən mövzuya münasibətini bir-neçə cümle ilə bildirdi: “Ayıb olsun Müdafiə Nazirliyinə. İndiyə qədər məsələni yoluna qoya bilməyiblər. Dünyada bizi biabır ediblər”.

Samirə Ərebova

Dəniz quldurlarının öldürdüyü Fərman İsmayılov Siyəzəndə dəfn olunub

Qvineya körfəzində Türkiye şirkətinə məxsus “Mozart” adlı gəmiyə dəniz quldurlarının hücumu nəticəsində öldürülən Azərbaycan vətəndaşı Fərman İsmayılovun cənazəsi doğulduğu Siyəzən rayonuna getirilib.

APA-nın şimal bürosunun verdiyi məlumatata görə, mərhum rayonun Qozağacı kənd qəbristanlığında torpağa tapşırılıb.

Qeyd edək ki, yanvarın 23-də Türkiye şirkətinə məxsus “Mozart” adlı gəmiyə Nigəriya sahillərində dəniz quldurları tərəfindən hücum edilib.

Gəmidə olan 19 nəfərdən 15-i girov götürülüb, 1 nəfər isə öldürülüb. Öldürülen şəxs Siyəzən rayon sakini 45 yaşlı mühəndis Fərman İsmayılovdur.

“Amma Kreml istəsə belə, İranı Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması prosesinə daxil edə bilməz”

Rusyanın Xarici işlər naziri Sergey Lavrov bildirib ki, Kreml Qarabağdakı veziyətə bağlı İranla diaЛОQUN dərinleşməsində maraqlıdır. S. Lavrov qeyd edib ki, təməsil etdikləri ölkələrin bölgədəki rolunu nəzərə alaraq, Fars körfəzində təhlükəsizlik, Əfqanistan probleminin tənzimlənməsi kimi məsələlər üzrə müzakirələr hər iki tərəfə lazımdır.

Rusiya XİN başçısı söyləyib ki, əlbəttə, diaЛОQUN zamanı Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan liderləri arasında razılışmanın əldə olunmasına sonra bölgədə yaranmış vəziyyət də müzakirə oluna bilər: “Həmçinin Suriya, Yəmen və Feləstin, eləcə də digər Yaxın Şərq münaqişələri etrafında iranlı həmkarlarımızla apardığımız fikir mübadiləsi bizim üçün böyük maraq doğurur”.

Məlumdur ki, herbi əməliyyatlar başa çatdıqdan sonra İran Qarabağda quruculuq işlərində

iştirak etmək istəyir. Bəs, bu nə derecədə mümkünür və Lavrovun səsəndiridiyi fikirlər nəyə hesablanıb?

Mövzu ətrafında fikirlərinin “Şerq”la bölüşən siyasi şəhəri Elçin Xalidbəyli bildirib ki, Rusyanın İran ile xüsusi münasibətləri mövcuddur. Bu münasibətlər əsasən ümumi beynəlxalq rəqiblərə qarşı ortaş mövqədən çıxış etmək maraqları üzərində qurulub. Analitik vurğulayıb ki, Kreml bəzi bölgelərdə İranın iştirakına Rusyanın mövqeyini gücləndirən önemli faktorlardan biri kimi yanaşır: “Yaxın Şərqdə cərəyan edən proseslərə münasibətlə Kremlin haqlı olduğu ortaya çıxır. Xüsusilə də Suriya böhranında Rusiya-İran ortaşlığı qabarıl şəkildə sezikməkdədir.

Cənubi Qafqaza gəldikdə isə, İran bu regiona qonşu dövlətdir. Region dövlətləri ilə də müeyyən

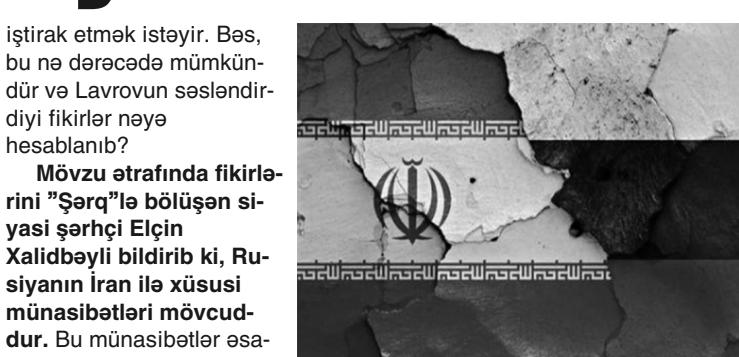

Rusiya, Gürcüstan, İran və Ermənistanın iştirakı ilə yeni geoqitəsiyi layihələr üzrə ortaş tərəfdəşlik zonasının qurulmasına nəzərdə tutur. Təsəbbüsün reallaşma ehtimalı kifayət qədər yüksəkdir”.

E. Xalidbəylinin qənaətincə, Rusiya istəsə belə, İranı Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması prosesinə daxil edə bilməz: “Rusiya Xarici işlər naziri Sergey Lavrovun bu barədə mövqeyi elə çox şeyi deyişməyə qadir deyil. Ən azından bu məsələ Rusiyadan daha çox Azərbaycan və Türkiyənin mövqeyində birbaşa asılıdır. Üstəlik, İranın Cənubi Qafqazda geopolitik oyunçuya çevrilək şanslarını ABŞ və Qərbin bu regiona yönelik maraqları da məhdudlaşdırır. Yəni hazırda Rusiya Xarici işlər naziri Sergey Lavrov ne İranı, ne başqa her hansı dövlətə təkbaşına heç nə vəd edə bilməz”.

Yegənə Bayramova

Rusiya İranla eyni dildə danışa bilir

əlaqələr sistemine malikdir. Yəni İranın istənilen halda, Cənubi Qafqazda cərəyan edən geopolitik proseslərdə iştirak edəcəyi istisna deyil. Xüsusilə də, regionda yaranmış yeni geopolitik şərtlər rəsmi Tehrana önemli və cəlbədiyi perspektivlər vəd edir.

Əslində, cənub qonşumuzun bu regionda ümumi maraqlar çərçivəsində təmsil olunması Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğan tərəfindən təklif edilib. Və bu təklif Türkiyə, Azərbaycan,

Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Xəbər verdiyimiz kimi yanvarın 25-də Avropa Şurası Parlament Assambleyası Monitoring Komitesinin "AŞ PA Monitoring prosedurunun 2020-ci il üzrə tərəqqi hesabatı" adlı qətnamə qəbul edilib. Qətnamədə Ermənistan ve Azərbaycan arasında baş vermiş münaqişə və 44 günlük döyüşlər kontekstində müvafiq bəndlər yer alıb. Sənədin 5-ci bəndində vurğulanıb ki, komitə 27 sentyabr 2020-ci il tarixində Dağlıq Qarabağ bölgəsində baş verən hərbi döyüş əməliyyatları ilə bağlı hadisələri yaxından izleyir.

Həmçinin, cari məsələlər üzrə hər iki tərəfdən deputatların iştirakı ile fikir mübadiləsi təşkil olunur. Bundan savayı, Ermənistan ve Azərbaycan üzrə həmməruzəçilər münaqişənin sülh yolu ilə həlline çağırışlar edir. Qətnamənin 11-ci bəndində isə aşağıdakı fikirlər yer alıb: "Münaqişə ilə əlaqədar olaraq, Assambleya bütün tərəfləri siyasi dialoqa mane olan iltihablı ritorikadan çəkinməye çağırır. Ermənistanı və Azərbaycanı üçtərəfli bəyanatın humanitar məsələlərlə bağlı müddəələrini ən qısa müddədə həyata keçirməyə səsleyir. Eyni zamanda bütün tərəfləri dərhal hərbi əsirlərin və cəsədlərin mübadiləsini həyata keçirməyə, mədəni irsə hörmət etməyə çağırır. Monitoring Komitəsinin parlament seviyyəsində sülh prosesi üçün elverişli bir atmosferə töhfə vermek üçün yolları araşdırmağa dəvet edir. Assambleya münaqişə zamanı bütün tərəflərin humanitar və insan hüquqları qanunlarını pozduğuna dair məlumat və iddiaları, bəzi dini yerlərin və abidələrin deqradasiyasını, eləcə də xüsusi mülkiyyətin dağıdılmasını iddialarından ciddi narahatlığını da dileyətiib. Qurum bu məlumatların tam araşdırılmasını və pozuntuların aradan qaldırılmasını və günahkarların mühakimə olunmasını gözlədiyiini açıqlayır. Xariçi İşlər Nazirliyindən verilən məlumatda görə, hər il ənənəvi həzirlanan hesabatla əlaqədar qətnamə layihəsində monitoring proseduruna və ya monitoringdən sonrakı dialoqa cəlb edilmiş ölkələrdə baş vermiş əsas hadisələr qiymətləndirilir və müvafiq tövsiyələr verilir.

Xususlu vurğulamaq lazımdır ki, AŞ PA-daki Ermənistan nümayə-

Azərbaycan arasında imzallanmış 10 noyabr tarixli üçtərəfli bəyanatı alqışlaşdırılmasını söyləyib. O, AŞ-nin səlahiyyətləri çerçivəsində hər iki ölkəyə post-konflikt dövründə dəstək verməyə hazır olduğunu və bu məqsədlə tərəflərlə məsləhətləşmə apardıqlarını bildirib.

Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra neinki özəri bütövlüyüni bərpa etməyə nail oldu, həm də bütün regionda yeni siyasi reallıqlar yaratdı. Bu yeni reallıqla Cənubi Qafqazda siyasi təsir imkanları uğrunda mübarizə aparan qlobal güclər belə

versantlarla bağlı məsələnin beynəlxalq platformalarda qaldırılacağının anonsunu verirdi. Məqsəd Azərbaycan əsgərlərinə qarşı təxribat törətməş erməni terrorçularını "hərbi əsir" kimi təqdim edərək Azərbaycana təzyiq etmək idi. Ancaq düşmən istəyinə nail olmadı. Rəsmi Bakının erməni diversantlarla bağlı birmənəli mövqeyi Azərbaycan nümayəndəliyi tərəfindən AŞ PA-nın müvafiq komitələrinin diqqətinə çatdırıldı. Vurğulandı ki, müharibə 10 noyabr üçtərəfli sazişi ilə bitsə, erməni silahlıları mövqelerimizə hücum edərək əsgərlərimizi şəhid ediblər. Onlar mütləq Azərbaycan məhkəmələri qarşısında cavab

nilər yenidən hərəkətə keçəcək".

Millet vəkili Cavid Osmanov da "Şərq"ə bildirib ki, Prezident İlham Əliyev 44 günlük müharibə boyu dünyanın 26 aparıcı media qurumlarına verdiyi müsahibələrdə Azərbaycan həqiqətlərini və erməni yalanlarını olduğu kimi dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırıdı. Deputatın sözlərinə görə, ümumilikdə son 17 ilde cənab Prezident tərəfin dən aparılan beynəlxalq siyasetin mərkəzində artıq həllini tapmış "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi"nin çözümü xüsusi yərə malik olub: "Öslində dünyanın nüfuzlu təşkilatları yaxşı bilirdilər ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını işgal

Məğlubiyyət Ermənistanın alına yazılıb

də heyətinin qətnamə layihəsinə əsassız düzəlişlər irəli sürmək cəhdleri uğursuzluqla nəticələnib. Ermənistan tərəfinin düzəlişləri həm Monitoring Komitəsi, həm də Assambleyanın plenarı tərəfindən redd edilib. Bundan başqa, Ermənistan nümayəndə heyəti sessiya çerçivəsində cari məsələlər üzrə debat proseduru əsasında "Avropa Beynəlxalq İnsan Hüquqları Standartlarının pozulması kimi Azərbaycan hakimiyət organları tərəfindən erməni əsirlər və digər saxlanılan şəxslərin qaytarılması" əsasız olaraq gecikdirilməsi" mövzusunda müzakirənin keçirilməsini istəyib. Bu xüsusda, Azərbaycan nümayəndə heyəti tərəfindən AŞ PA Prezidentine məktub ünvanlanaraq məsələ üzrə mövqeyimiz onun diqqətinə çatdırılıb və belə bir debatın keçirilməsinin meqbul olmadığı vurğulanıb. Nəticə etibarı ilə, qurumun Bürosu tərəfindən bu mövzuda debatın keçirilməsi məqsədəyən hesab edilməyib. Göründüyü kimi ermənilər hər fürsətdə, ələ keçirdikləri hər tribunada Hadrut ətrafında Azərbaycanın hüquqməhafizə organları tərəfindən saxlanılan 62 nəfər erməni diversant qrupunu "hərbi əsir" kimi təqdim etməyə və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə siyasi təzyiq etməyə cəhd göstərirler. Bu dəfə də ermənilər "hərbi əsirlər" bağlı Monitoring Komitəsinə 4 düzəliş təqdim ediblər. Lakin Komitenin mütləq əksəriyyəti "düzəlişlər" qəbul etməyib. Məlumudur ki, "düzəlişlər 2 plenar iclasda 10 üzv tərəfindən dəstək alarsa, səsə qoyula bilərdi. Ancaq ermənilər heç bir dəstək görməyib. Hətta Ermənistan nümayəndə heyətinin üzvü Ruben Rubinyan ermənilərin təqdim etdiyi düzəlişlərin əleyhinə çıxış edib.

Eyni zamanda vurğulamaq lazımdır ki, 25 yanvar tarixində Avropa Şurasının Baş katibi Mariya Peyçinoviç Buriç qış yarımsessiyasında AŞ PA üzvləri qarşısında çıxışında təşkilatın mövqeyini bir daha ifadə edərək Ermənistan və

hesablaşlaşmağa məcburdur. Ümumiyyətlə, Azərbaycan ötən müddədə bütün beynəlxalq platformalarda torpaqlarının işgal olunması, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü, azərbaycanlıların etnik təmizləmə və soyqırımı maruz qalması həqiqətin qəbul etdirə bilmişdi. Bəzi ölkələr bu faktları öz siyasi maraqları kontekstində rəsmi şəkildə etiraf etməkdən çəkinsə də, ümumilikdə dünya ictimaiyyətində münaqişənin meydana çıxmama səbəbləri barədə aydın təsəvvür formalaşmışdı. Şübəsiz, bu, nəticə etibarilə Azərbaycan diplomatiyasının gücünü sayəsində baş vermişdi. Prezident İlham Əliyevin irəli sürdüyü "hücum diplomatiyası" Azərbaycanın xarici siyasetinin yeni taktiki parametrlərini müəyyən etdi və qlobal güclərin rəsmi Bakıya yanaşması köklü dəyişikliyə məruz qaldı. Artıq Avropanın nüfuzlu qurumları əvvəlki kimi gözüyumu ermənilərin uydurmalarına, əsassız iddialarına aldanırlar. İndi bütün dövlətlərin hesablaşlaşmaq məcburiyyətində olduğu güclü Azərbaycan var.

Demokratiya və İnsan Hüquqları İnstitutunun rəhbəri, hüquq müdafiəcisi Əhməd Şahidov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, AŞ PA-ya üzv ölkələr arasında baş vermiş ən böyük hadisə 44 günlük müharibə və onun nəticələridir. Ekspertin sözlərinə görə, belə mühüm bir hadisənin qətnamenin əsas mövzusu olması təbbi və göznlənilən idi: "AŞ PA ilk növbədə tərəflərə ənənəvi çağırış etdi ki, münaqişəni yenidən alovlandıran açıqlamalardan, davranışlardan çəkinsinlər. Siyasi gərginliyin hərb-i əməliyyatlara keçməməsi üçün bu cür çağrıqlar normaldır. AŞ PA burada konkret hansısa tərəfi ittiham etmir, sadəcə tərəfsiz qalmayaq üçün hər iki ölkəyə müraciət ünvanlayır. Ermənistan tərəfindən müxtəlif cəhdler ediləcəyi əvvəlcədən ehtimal olunurdu. Erməni mediası Hadrutda ələ keçirilən di-

verməli və cəzalarını almalıdır. Sevindirici haldır ki, haqlı və əsaslandırılmış mövqeyimiz Avropa Şurası Parlament Assambleyası tərəfindən qəbul olundu".

Ə.Sahidov etiraf edib ki, bu tipi qurumlar həmişə güclü tərəfin, təsir imkanlarına malik dairələrin yanında dayanıblar: "Nəzərə alaq ki, 44 günlük müharibə Avropa üçün gözlənilməz sürpriz oldu. Heç bir Qərb ölkəsi gözləmirdi ki, Azərbaycan qısa müddət ərzində, yəni AŞ PA-nın iki sessiyası arasında savaşa başlasın və qələbə ilə başa vursun. Ona görə də qurum güclü Azərbaycanın yanında dayanmayışı daha məqsədəyən sayır. Artıq reallıqlar dəyişib, heç kim möğlək Ermənistana sahib çıxməq fikrində deyil. Həm də nəzərə alaq ki, hazırda gündəmən əsas müzakirə mövzusu Orta Asiya-Xəzər dənizi və Azərbaycan üzərində Avropaya gedəcək enerji xətləri və nəqliyyat dəhlizli ilə bağlıdır. Bundan sonra bütün Avropa dövlətləri Azərbaycanla münasibətləri korlamaq fikrindən uzaq olacaq. Hətta birmənəli Ermənistanın tərəfini tutan Fransa belə son günler rəsmi Bakıya üz tutub. Fransa xarici işlər naziri Azərbaycanla əməkdaşlıqda məraqlı olduğunu vurğulayıb".

"Hüquq müdafiəcisi qeyd edib ki, ermənilərin təxribatları bundan sonra da davam edəcək: "AŞ PA-nın sessiyalarının həftə sonuna kimi keçirilməsi nəzərdə tutulur. Çox güman ki, ermənilər her sessiyada müxtəlif iddialarla Azərbaycana təzyiq göstərməyə çalışacaqlar. Məharibə bitsə də, diplomatik sahədə mübarizəmiz uzun zaman sürəcək. Ermənilər usanıb özləri bu işdən vaz keçənə kimi absurd ambisiyaları uğrunda çalışacaqlar. Ancaq bildirmək istəyirəm ki, Azərbaycan tərəfini təmsil edən deputatların hazırlıq səviyyəsi yüksəkdir. Onlar istənilən erməni təxribatının qarşısını almaq iqtidarındadırlar. Hər halda qətiyyən arxayınlaşmaq olmaz. Balaca boşluq yaranan kimi ermə-

Avropa Şurası haqlı tərəfin, güclü Azərbaycanın yanında dayandı

edərək 30 ilə yaxın dövrə işğaldə saxlamışdı. Əksər təşkilatların Azərbaycanın ərazi bütövlüğünü tanımışı buna dəlalet edirdi. Amma reallıqlara rəğmən, münasibət fərqli idi, işgalçı Ermənistanla işgala məruz qalmış Azərbaycan arasında çox vaxt "bərabərlik" işarəsi qoyulurdu. Qərəzlə və məqsədyönlü şəkilde təcavüzkar Yerevan hökumətinə dəstək verildi. 44 günlük Vətən müharibəsinin nəticəsi və ondan sonrakı proseslər Avropanın, bütövlük də Qərbin Cənubi Qafqaza, ələlxüs Azərbaycana baxışını müsbətə doğru dəyişirdi. Qərb ölkələri, təşkilatlar rəsmi Bakının haqlı və qətiyyəli mövqeyi ilə barışmaq məcburiyyətində qaldılar. Xatırladıq ki, Birinci Qarabağ müharibəsindən tərkibinə təşkilatlarımız işğaldən sonra durma durması, hüquq əməliyyatlarında addımlar atması təqdirləriydi. Bu, həmin qurumların öz imic üçün də müsbət dəyişikliyidir".

İsmayıllı Qocayev

Soyuq bir qış günü, yanvarın 20-si. Ürəyimizi parça-parça edən gecə. Gül adlı bir qız vardi bu dünyada, onun həyat hekayəsini danışacam size. Bütün həyatını yox əlbəttə ki, sadəcə onun ağırlı ve acılı bir günü haqqda. Ürəyinə qılınç batırın, saçlarını ağırdan, əllərini qurudan bir hadisədir, amma söyləməmək mümkünüzdür.

Bəlkə də indi düşünəcəksiniz ki, bu düşüncələrim sadəcə Gül adlı bir qız haqqındadır, amma irəlilədikcə anlayacaqsınız ki, hekayəde Guldən fərqli olaraq, digər bir gülün də tarixi əhəmiyyəti var. Kim bilərdi ki, bir gün axşam ailənle sakit yemək yediyiniz zaman bir an içində həyatınız altı üstüne çevrilə bilər? Həyat elədir ki, həmişə öz-özümə deyirəm hər zaman, hər şey baş verə bilər və heç birimiz baş verənlərin nə vaxt olacağını bilmərik. Həyat bir an içində ən xoşbəxt gündən ən bəd günde keçə bilər, arzuladığın hər şey puç ola bilər; tam tərsi də baş verə bilər. Əlbəttə ki, həyatın öz axarına düşə bilər. Sən saydıığını say, gör fələk nə sayır.

...Bakıda Güldən adlı qız valideynləri ile yaşayır. Guldən atası, anası, bir axşam saat 7-də masa arxasında şam yeməyinə oturmuşdular, xəbərləri yox idi ki, bu onların birgə yığıldığı axırıncı gündür. Güldən o zaman 10 yaşında idi. Heç 10 dəqiqə keçməmiş həyətdən çoxlu atəş sə-

Qərənfillən Xarıbülbülədək

ləri eşidilməyə başladı, Güldən adlı qız valideynləri üzərindən nə vaxt olacağının bilə bilər. Həyat bir an içində ən xoşbəxt gündən ən bəd günde keçə bilər, arzuladığın hər şey puç ola bilər; tam tərsi də baş verə bilər. Əlbəttə ki, həyatın öz axarına düşə bilər. Sən saydıığını say, gör fələk nə sayır.

Şahlar Əsgərov: "Təhsil müəssisələrinə gedə bilməyən gənclər bu formatdan yararlanan"

Həyatın onlara bağlılığı ən dəyərli güldən itirməmək üçün küçələri gəzərək səsləyirdilər. Güldən isə bayram arzusu ilə meydana tərəf qəçirdi. Onun əvvəzindən isə bu qızıqaz yere səpələnmiş güldən qana bürünməş al qırmızı rəngdə insanlar gördü. Bir tərəfdən ana oğlunu axtarır, bir tərəfdən

dən uşaq atasını çağırır, tankın səsi bir yandan gəlirdi. Əlbəttə ki, belə bir hadisə ilə rastlaşmaq çox çətindir, əsasən də 10 yaşlı qız üçün. Özünü itirmədən o, evə doğru qaçmağa başladı, ağılında ancaq valideynləri idi. Eve gəldikdə isə evin boş olduğunu gördü, artıq işiqlər da sönmüşdü. Masanın üstündə onların yeyilməmiş yemək və içəcəkləri hələ də qalmışdı. Güldən başa düşdü ki, valideynləri hadisə baş verəndə onun dalınca getmişlər. O, həmin gecəni yatmadı, pəncərənin qırğını söykənərək qaçdığını seyr edirdi, indi bu saat gələcəklər arzusu ilə üz-üzə qaldı. O, gecə onun üçün ən uzun, gözləntili və vahiməli bir gecə oldu.

Səhər çox qəribə açıldı. Güldən ürəyinə bir hiss dammışdı, amma o bilmirdi nə hissidir. Bu səhər digər seherlərdən fərqli idi və Güldən bunu çox gözəl anlayırdı. Güldən həmən həyətə çıxdı, çox ağır mənzərə gördü, hətta dünəndən də çox ağır mənzərə ilə qarşılaşdı; qırmızı rəngdə qərəfillər hamısı yere səpələnmişdi. Dünəndən dəyişen

mənzərə o idi ki, dünən tökülen qanları idi, indi isə qərənfillər. Bilirsınız ki, nəyə görə deyirəm ki, çox üzüctü və ürəkqırıcı bir mənzərədir? Çünkü bu həmin qərənfil, vaxtlar var idi ki, insanları sevindirmək üçün, toy bayramlarda verilərdi. Bir gecəyə onun taleyi də dəyişdi və insanların yaddaşında bu gül həmişə qara və kədər mənasını daşıdı. Aylar, illər keçdi, Guldən artıq 40 yaşı vardi. 2020-ci il noyabr ayı idı artıq. Həmin an çöldən qışçıraq səsləri eşidildi, Güldən sanki 30 il əvvələ döndü. Guldən həmin səhnə özüñün qabağına gəldi. Onu vahimə bürüdü, valideynləri ilə şam yeməyi yadına düşdü. Həyəcanla həyətə qaçıqda, həmin həyətə 30 il sonra insanların üzündə sevinci gördü o, bu səslər bu dəfə atəş səsi deyildi, fişəng səsi idi. Bu, zəfər səsi idi. O boyda axının içində hami bir-birinə hörmət və ehtiramla yanaşırdı.

Qarabağın alınması münasibətini insanlar qeyd edirdilər, illərdi insanlar bu qədər gözənləti ilə yaşamaqdan yorulmuşdular.

Biz azerbaycanlı kimi, canından keçən Polad, Mübariz, Əliyar, İlqar, Cəbrayıllı, Xudayar, Albert, Çingiz, Yusif, Allahverdi, Mehmanlı kimi cəsarətli oğullar vətənə görə canlarını qoyub, ən yüksək zirvəyə ucaldılar ki,

indi gələcək nəsil sakit, azad, asudə yaşaya bilsin. Onları unutmaq, Azərbaycana və özünə hörmət etməmək deməkdir. Xalqın tarixini hamı bir nəfər kimi bilməlidir. Qərənfile özülü-rük hamımız, baş vermiş hadisələr görə onlar ömürlük bizim yaddaşımızda qan yaddaşımız kimi qalacaqlar. Halbuki, keçmişdə olmuşlar, heç bir zaman dəyişməsə də, 2020-ci ildə dəha bir gülün də taleyi dəyişdi, amma bu dəfə xoş günə görə.

Qarabağ işğal olundan xarıbülbülün gözü Azərbaycan torpaqlarını axtarırdı, çünkü ermənilər Qarabağı dağıdı, orda bir dənə də olsun abidə qoymadılar, çiçək, ürək açan mənzərə saxlamadılar. Halbuki, yurd, torpaq elədir ki, nə başqa-sı, nə də ki, erməni onun kökünü kəsə bilməz. 30 il sonra kökümüzün dərin qatlarından çıxan şəhidlərimizin ruhu xarıbülbülə hopub, cücerib, çiçekləndirəcək... Xarıbülbül gövdəsində çıxan bir neçə yarpaqlarla tarix yazdı. Hər bir yarpağı, cəsarətli esgərlərimizin keçdiyi şəref yolu aydın şəkildə göstərir. Xarıbülbül əvvəllər Şuşada və digər bölgələrimizdə yetişən bitki idi, amma indi isə nəinki Qarabağın simvolu, hətta qəlebe simvoluna çevrildi. Qərənfil ilə başlayan matəm, xarıbülbülə zəfər çaldı.

Anaxanım Nəsibli,
İstanbul "Koç" Universitetinin
III kurs tələbəsi

Onlayn təhsil müstəqil formada stimullaşdırıla bilərmi?

Şahlar Əsgərov: "Təhsil müəssisələrinə gedə bilməyən gənclər bu formatdan yararlanan"

Koronavirus infeksiyasının qarşısının alınması məqsədilə uzun müddətdir tədris prosesi onlayn sistemdə davam edir.

Artıq həm müəllimlər, həm də tələbələr və şagirdlər bu duruma alışib. Müəyyən internet problemləri olsa da, onlayn təhsilin bazası qurulub. Müxtəlif programlarda - "Microsoft Teams", "Zoom" və sair platformalarda tələbələr, şagirdlər təhsil alırlar.

Bəs eynilə əyani və qiyabi təhsil sisteminə olduğu kimi onlayn təhsil də stimullaşdırıla bilərmi?

Suallarımızı cavablandırıran professor Şahlar Əsgərov deyib ki, onlayn təhsilin başzası ölkəmizdə təhsil sferasını əhatə etmir: "Çünki regionlarda internet və sair çatışmazlıqlar mövcuddur. Internetin həm sürtəti, həm də qiyməti məsəlesi də problemdir. Pandemiya dövründən sonra da onlayn təhsilin saxlanması qismən mümkündür.

Bu döndəmədə çox güman ki, həm əyani, həm də onlayn təhsildən istfadə ediləcək. Qiyməti, əyani və onlayn təhsil formaları alternativ deyil, yəqin ki, bir-birini tamamlayır.

Həmçinin universitetə, təhsil müəssisələrinə gedə bilməyən gənclər bu formatdan yararlanan".

Samirə Ərəbova

"Ölümdən qorxmuram"

Ağır xəstəlik keçirən Rəşid Mahmudovaya qalxıb, evində müalicə alır

Bir neçə gün önce gərkəmlı ziyalımız Rəşid Mahmudovun koronavirusa yoluxması xəbəri hər evi dolaşdı. Onu sevən uşaqlı-böyüklü hər kəs bu xəbəri böyük məyusluq hissi və kəderlər qarşıladılar.

Qeyd edək ki, verdiyi COVID-19 testinin nəticəsi pozitiv çıxan ictimai xadim yoluxmanın ilk günlərində evdə müalicə olunsa da daha sonra vəziyyəti ağırlaşub və Gömrük Xəstəxanasına yerləşdirilib.

Bu gün doktorun səhhəti ilə yenidən maraqlandıq. "Şərq"ın telefonunu elə özü açan Rəşid müəllim vəziyyəti barədə etrafı məlumat verdi: "Koronavirusa yoluxmuşum, 13-14 gün müddətində xəstəxanada yatdım. İndi isə xəstəxanadan çıxmışam. Özümü çox yaxşı hiss edirəm. Şükür Allaha, həkimlərimiz məni doğrudan da ölümçül vəziyyətdən xilas etdilər. Gömrük Xəstəxanasının həkimlərinə öz təşəkkürümüz bildirirəm.

Öz aramızdır, oradakı xəstəxana çox mükəmməl, bugünkü tələbata uyğun olaraq Avropa stilində qurulub. Oranın baş həkimi, müavini də mənim tələbəm olub. Çox gözəl insanlardılar və orada gözəl bir tibbi-sistem qurub-

lar. Doğrudan da fəxr edirəm ki, bizim belə həkimlərimiz var.

Həkimlərimiz tek mənim yox, çox adamın ölümünün qarşısını aldılar. Həqiqəti, gözümüz gördüyümü deyirəm.

İndi evdəyəm, yaxşıyam, kefim kökdür. Fevralın 6-na qədər həkimlər evdən çıxmaya icazə vermir".

Biz də öz növbəmizdə Rəşid müəllim üçün səmimi arzularımızı çatdırırdıq. Həmçi-nin, qeyd etdik ki, xalq öz ziyalisinin sağlamlığını istəyir, onu yenə ayaq üstündə görmək üçün səbirsizlənir. Doktor da öz növbəsində təşəkkür etdi və əlavə olaraq bizə bildirdi ki, dəyərləri xalqımız bunu da bilsin ki, mən ölüm-dən qorxmuram, ona yuxarıdan aşağı baxıram: "Allaha qurban olum, ölüm-dən qorxmuram və bunu qəbul edirəm. İnsanlarımız bunu da bilmelidirlər. Ölümün özü də gözəl bir şeydir. Amma insanlar çalışmalıdır, normal, dürüst yaşasınlar. Övladlarına halal və haramı başa salsınlar"

Türk! Varını yox, nəyi varsa insanlarla bölüşdüründür türk. Türk həmişə düz və dürüst danişandır. Hegel deyir ki, bu dünyani idarə etmək üçün vəzifə başına mütləq bir türk qoyun. O, dünyani ədalətlə, haqla idarə edəcək. Niyə? Çünkü türklər həqiqətin özüdürler, qanuna tabedirlər. Amma qeyrilerinin heç biri buna əməl etmirlər. Ona görə deyirəm ki, türk olmaq çox çətindir və onlardan da çox qorxurlar. Ona görə ki, türk hər zaman canından olsa da həqiqəti deyir. Bax, insanlara bunu aşılamaq lazımdır. Əminəm ki, sizin qəzetiniz də məhz bunun uğrunda mübarizə aparır".

Ağarza Elçinoğlu

Yanvarın 18-də Azərbaycanda COVID-19-a qarşı vaksinasiya prosesine sehiyyə işçilərinin peyvendlənməsi ile start verilib. Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 16 yanvar tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında COVID-19 xəstəliyi əleyhine 2021-2022-ci illər üçün Vaksinasiya Strategiyası" təsdiq edilib. Strategiyaya uyğun olaraq vaksinasiyanın birinci mərhələsində sehiyyə işçiləri peyvend olunub. Lakin bunlara baxmayaraq insanlar arasında vaksinasiyaya qarşı inamsızlıq var. Mütəxəssisler isə fərqli fikirdəirlər.

Həkim-nevroloq Pərviz Axundov "Şərq"ə açıqlama-sında bildirib ki, vaksinə münasibət hər bir ölkədə fərqlidir. Onun sözlərinə görə, Almaniyada bəzi xidmət sektorlarında vaksinasiya edilmə-yenlər işdən azad edilirlər: "Təbii ki, bu tendensiya digər ölkələrə də keçəcək. Qərbde də vaksinasiyaya qarşı gedən küt-lə var. İnsanların sadə bir şeyi anlaşımaqdə çətinlik çəkməsi tə-eccüb doğurur. Vaksinlərin məhz iynə formasında olması şərtidir. Damçı formasında da vaksinlər olur, poliomielit kimi de. İndi bu konspirasiya nəzəriyyələrinin tərəfdarlarının özlərinə düşmən bildiyi Bil Geyts timsalında qara qüvvələr istəsələr, o yeritmək istədikləri "qorxulu" maddələri, gündəlik yeyəcəklərin və içəcəklərin içində insanların bədəninə yeridə bilməzlər?"

Həkim: "Guya ki, Bil Geyts timsalında qara qüvvələr istəsələr, o yeritmək istədikləri "qorxulu" maddələri, gündəlik yeyəcəklərin və içəcəklərin içində insanların bədəninə yeridə bilməzlər?"

qatılsın həmin "təhlükəli" mad-dələr? Bir məsələni də qeyd edim ki, Çində insanlar özləri könlüllü növbələrə yazılıblar və orada kütləvi vaksinasiya prosesi getməkdədir. Inamsızlıq çox ağır bəladır. Bütün dünyada bu tendensiya var. Şayiələr, psixoloji problemlər və elmsizliklə əlaqədardır. Şərti olaraq vaksindən imtina edənləri 3 qrupa bölmək olar. Birinci qrupa daxil olanlar məmurlara, sehiyyə sis-temine inanmayanlardır. Onlar düşünürler ki, vaksin siyasi və iqtisadi bir oyundur. İkinci qrupa şübhəli yanaşanlardır ki, onlar müxtəlif rəsmilərin açıqlamalarına baxırlar və özləri buna uyğun qərar verirlər. Üçüncü qrup in-

sanlar həyecan pozulması olan insanlardır ki, onlar sövdəleşmələrdən, cipleşmə və izlənil-mədən qorxular və bütün növ vaksinlərə qarşıdır. Antivaksi-noloqların uydurduqları efsanələr ona görə uğurlu olur ki, onlar uydurmaları insanlara onların başa düşə biləcəyi, sadə dildə deyirlər. Halbuki, bunların heç bir elmi əsası yoxdur".

Həkim əlavə edib ki, sosial şəbəkələrdə bir il əvvəl "virus yoxdur, oyundur" deyənlər, indi də vaksinasiyaya qarşı təbliğat aparmağı özünə "peşə" seçib: "Nəzəre alaqlı ki, zamanında məlum probleme qarşı ciddi yanaşma, qorunma tədbirləri ilə alovlanmaların qarşısı alına bi-

"İnsanların vaksinasiya ilə bağlı sadə bir şeyi anlamaması təəccüb doğurur"

lərdi, amma olmadı. İndi də vaksinasiya əleyhine təbliğatla yeni təhlükəli yola insanları sürüklemək istəyirlər. 1 ilə yaxındır ki, karantinin yumşaldılmasını, iş yerlərinin açılmasını tələb edənlər, vaksinasiyanın nə olduğunu anlamadan buna qarşı olurlar. Amma unutmaq lazım deyil ki, bu gedişlə yeni alovlanmalar ve yeni "sərt karantinlər" qaćılmasa olacaq. Hazırda en uyğun çıxış yolu vaksinasiyadır. Nəzəre almaq lazımdır ki, vaksinasiyanın kütłəviliyi şərtidir, eks halda yeni mutasiyaların hesabına vaksinin effektivliyinin aşağı düşməsi gözləniləndir. Britaniyada artıq apteklərdə belə vaksinasiyanın aparılması təşkil edilir ki, qisa müddədə böyük kütłə vaksinasiya edilsin".

Koronavirusun tarixə qo-vuşmağına az qaldığını vurğlayan həkim anestezioloq-reanimatoloq Şahin Məmmədov "Şərq"ə açıqlamasında deyib ki, alınan vaksinlər rəsmi olaraq 50 faiz effektivlidir: "Təbii ki, ölkədən-ölkəyə, insandan-insana bu rə-qəm fərqlidir. Bəzi milletlər "Covid-19" a daha həssas, bezi-ləri nisbetən davamlı görünür. Bizdə ümumən rəqəmlər pis deyil. Azərbaycan ərazisi vəremən endemik zonası sayıldığına gö-

rə, əhali "bsj" vaksinasiyası olunub. "Bsj" vaksinasiyası olan insanlarda təkcə vərəmə qarşı yox, ümumi immunitet güclənir. Bizim aldığımız vaksin yüngül xəste sayından daha çox ağır xəste sayını keşkin azaldıb. Hə-sab edirəm ki, bir il ərzində koronavirusun sayının azalmasının şahidi olacaq".

"Covid 19" əleyhine vaksinasiyanın bu infeksiyadan qurtuluşun yeganə yolu olduğunu qeyd edən professor Musa Qəniyev deyib ki, o, zə-ruri və mütləqdir: "Vaksinasiya baradə insanlar arasında yene də vahid fikir birliliy yoxdur. Bi-zim ölkəmizdə "Sinovac" şirkətinin "CoronaVac"

peyvendində istifadə olunur. Bu peyvend klassik yolla, yəni inaktivləşdirilmiş virus kulturasından alınır. Odur ki, enzim patologiyası olan məhdud sayıda insanlar nəzəre alınmasa, heç bir ciddi və təcili müdaxile tələb edən əlavə effektlərə və ya qeyri-spesifik təsirlərə malik ola bil-məz. Digər tərəfdən, bildirmək istəyirəm ki, bu peyvendi istər günümüze qədər "COVID-19"-a yoluxmayan, istərsə də zaman müddəti nəzəre alınmadan, onun istənilən klinik formasını keçmiş şəxslərə vurmaq olar".

Aynurə Pənahqızı

Əyani tədris məcburi deyil

Valideyn ehtiyat edirse, uşağını məktəbə göndərməyə bilər

Bir neçə gündən sonra orta məktəblrədə əyani tədris mərhələli şəkildə bərpə olunacaq. İlkin mərhələdə ibtidai siniflər əyani tədrise başlayaqlar. Bununla bağlı Təhsil Nazirliyi müvafiq qərar verib. Təhsil Nazirliyinin Ümumi təhsildə məzmun, tədris və qiymətləndirmə səo-besinin müdiri Vəfa Yaqublu bildirib ki, fevralın 1-dən tədris qismən bərpə edildikdən sonra sinif üzrə yoluxma hali baş verərsə, bu halda həmin sinif distant təhsil formasına keçəcək.

Onun sözlərinə görə, yoluxma ilə bağlı görülecek tədbir onun miqyasından asılıdır: "Bununla bağlı normalitələr var. Sinif üzrə yoluxma olduqda sinif, məktəb üzrə yoluxma zamanı məktəb distant formaya keçəcək".

Siniflərdə şagird sıxlığı az olsa belə, Bakı, Sumqayıt və Abşeron-da fevralın 1-dən ibtidai sinif şagirdləri üçün dərslər heftədə 3

dəfə olacaq.

Bölgələrdə siniflərdə şagird sayı çoxdursa, o halda sinif iki qrupa bölünəcək. Şagirdlərinin sayı hər partada bir nəfərin oturmasına imkan verirəsə, həmin siniflər məktəbə 5 dəfə gedə biləcəklər.

V.Yaqublu qeyd edib ki, məktəblrədə qaydalara əməledilmə vəziyyətinin öyrənilməsi üçün daimi monitoringə aparılacaq.

Uşaqların əyani dərslərde işti-rakının təşkili nədən asılı olacaq? Uşaqlar buna necə hazırlamalıdır? **Pediatri Vaqif Qarayev** "Şərq"ə açıqlamasında əyani dərslərə başlamadan qaćılmas olduğunu, lakin yoluxma riskinin minimuma endirilmesi üçün bütün lazımı tədbirlərin icrasının zəruriliyini diqqətə çatdırıdı:

- Çalışmalıyıq ki, yoluxma sayı artmasın. Əyani tədris məcburi deyil. Valideyn övladını məktəbə göndərməkdən ehtiyat edirse, göndərməye bilər. Hər uşaq bir evdən gəlir və heç kim bilmir ki, o evdə hansı vəziyyətdir. Yoluxma faktı olubmu, varmı. Koronavirus pandemiyası dünyanın başını qatdı, uşaqların digər infeksiyaya qarşı. Peyvənd qorxulu

peyvəndlənməsi arxa plana keçdi. Məxmərek, qızılca, su çiçəyi, göy öskürek kimi infeksion xəstəliklərə qarşı peyvəndləmə vacibdir, çünkü adıçəkilən infeksiyalar ayrı-ayrı xəstəliklər yaradır. Bu saat su çiçəyinə yoluxmuş uşaqlar var.

Amma valideynlərdən hazırlı dönməde peyvəndləməni tələb etmək də olmur. Bu hal, gələcək üçün ağır fəsadlar yaradacaq. Uşaq kollektive gedirə, elində mütləq arayış olmalıdır, peyvəndləmə ilə bağlı. Çünkü kollektivdə epidemiyaya səbəb ola bilər. Pnevmodokk bildiyimiz pnevməniya və meningit kimi keşkin infeksiyə xəstəlik yaranan bakteriyadır. Ona qarşı peyvənd aparılmalıdır. Eləcə də adıçəkilən digər infeksiyalara qarşı. Peyvənd qorxulu

xəstəliklərdən qorunmaq üçündür. Bu peyvəndlərin edilməsi uşaqlarda infeksion xəstəliklərə qarşı im-munitetin yaranması və kollektivdə yoluxmaya səbəb olmamaq üçün vacibdir.

V.Qarayev uşaqların dərs və tənəffüs zamanı tibbi maskalar-dan istifadə edib-ətməməsi mə-sələsində hələ də qəti rəylerin olmadığını bildirdi:

- Problem bundadır ki, pandemiya başlayandan tibbi maskalar-la bağlı bir-birini təkzib edən fikirlər səsləndi. Uşaqlar dərs zamanı tibbi maskadan istifadə etsin, etməsinmi, bu suala belə cavab vere bilərəm ki, tibbi maskalar dan istifadə uşaqlar üçün arzuolunmadı. Uşaq böyüyən bir organizmdə, daim hərəkətdədir,

atlanıb-düşəcək, qaçacaq... Uşaq tibbi maska taxacaqsə, əlbettə, beyinə lazımi miqdarda oksigen ötürülməsində çətinlik yaranacaq. Sosial məsafə necə qorunacaq? Nə qədər deyilsə də, tələb qoyulsada, təkcə bir sınıfda 40-45 şagird varsa, onları nəzarətde saxlaya bilmək absurddur. Uşaqları 10-15 nəfərlik siniflər bölmək də mümkün olmayıcaq, çünkü bu qədər sinif yoxdur. Bütün bunları nəzərə alanda, inanıram ki, nə-zaret və qaydalara riayət etmək alınsın. Amma nə edək? Tibbi baxımdan uşaq üçün məktəb vacibdir, uşaq kollektivdə olmalıdır. Onuz da neçə aydır evdədirler, psixoloji gərginlik içindədirler. Uşaqlar məktəbə getmelidir, bu məlumatdır. Amma necə, maskalı, maskası, bunu deyə bilmirəm. Uşaqlar yoluxmur, bunu qəbul et-dik, ancaq uşaq daşıyıcı ola bilər və valideynini yoluxdur. Bu da var. Yenə də müəllimlər, məktəb kollektivi uşaqların sıx toplaşmasının, valideynlərin məktəb girişlərində sıxlıq yaratmasının qarşısını alınsın. Müəllimlər nəzarət etsin-lər ki, şagirdlər əllərini tez-tez dezinfeksiya etsin, tənəffüsde əllərini yusunlar. Şagirdlər mümkün qədər bir-birindən aralı əy-leşsin. Bir-birinin əşyalarından istifadə etməsinlər. Bunun üçün məktəblərdə şərait olmalıdır, məktəb vacib ləvazimatlarla, yuyucu maddələrlə, dezinfeksiyaedici məhlullarla təmin edilməlidir. Nə-zarət güclü aparılmalıdır.

Məlahət Rzayeva

Daha bir mövsüm oynamaq istəyir

"Juventus" Buffonla müqaviləni yeniləyir

İtaliyanın "Juventus" klubu oyunçusu Canluici Buffonla yeni müqavilə imzalayacaq.

"Report" xəbər verir ki, bu barədə italiyalı jurnalist Tankredi Palmyeri özünün tvitter səhifəsində yazıb. Onun sözlərinə görə, yanvarın 28-də 43 yaşı tamam olacaq qolkeeper daha bir mövsüm oynamaq istəyir. Buffonun sözleşməsinin müddəti 2022-ci ilin yaynada uzadılarsa, o, A Seriyasında en yaşlı oyunçu kimi tarixə düşmüş "Latsio"nın sabiq qolkeeperi Marko Ballottanın (44 yaş 1 ay 8 gün) rekordunu yeniləyəcək. Çünkü Buffon 2021/2022 mövsümünün sonunda 44 yaş 4 aylığında olacaq.

Qeyd edək ki, cari mövsüm "Juventus"un heyətində 6 oyun keçirən Canluici Buffon 4 qol buraxıb.

Rus futbolçu qətlə yetirildi

22 yaşlı yarımmüdafıəçi ürək nahiyyəsindən bıçaqlanıb

Rusyanın "İrtış" klubunun sahib futbolcusu Yegor Drobis qətlə yetirilib.

"LIFE SHOT" xəbər verir ki, 22 yaşlı yarımmüdafıəçi ürək nahiyyəsindən bıçaqlanaraq öldürülüb. Hadisə Omsk şəhərində baş verib. İddiaya görə, gecə saatlarında dostu ilə sərxoş halda marketdən qaydan oyunçuya naməlum şəxslər hücum ediblər. Neticədə Drobis hadisə yerində dünyasını dəyişib. Dostu isə reanimasiyaya yerləşdirilib. Polis cinayetkarları axtarır.

Qeyd edək ki, Yegor Drobis "İrtış"ın gəncər komandasının aparıcı futbolcularından olub.

Messi ailəlikcə fransız dilini öyrənir

Bu addımı onun PSJ-yə mümkün keçidi məsələsini gündəmə getirib

"Barselona"nın futbolcusu Lionel Messi ailəsi ilə birlikdə fransız dilini öyrənməyə başlayıb.

Bu addımı argentinli hückümçünün PSJ-yə mümkün keçidi məsələsini gündəmə getirib.

İddiaya görə, 34 yaşlı forward Parisə köçəcəyi üçün bu dili öyrənir.

Qeyd edək ki, Lionel Messinin Barselona ilə müqaviləsi cari mövsümün sonunda başa çatacaq.

Bakı siyahıda qalır

UEFA Avropa çempionatının keçiriləcəyi şəhərləri dəyişməyəcək

UEFA bu il keçiriləcək futbol üzrə Avropa çempionatını planlaşdırıldığı kimi 12 şəhərdə keçirmək niyyətinədir.

Trend bildirir ki, koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar turnirin bir ölkədə təşkil olunması və ya ümumiyyətə keçirilməməsi məsəlesi müzakirə olunmur.

UEFA təşkilatçı ölkələrlə daim təmasda olduğunu və həmin şəhərlərin yarışları qəbul etməye hazır olduğunu bildirib.

Qeyd olunur ki, koronavirusun yayılma vəziyyətindən asılı olaraq oyunların tamaşaçılara və ya boş triubularla keçirilməsi qərarlaşdırılacaq.

Avropa çempionatı iyunun 11-dən iyulun 11-dək Avropanın 12 şəhərində, o cümlədən Bakıda keçiriləcək.

Bakıda qrup mərhələsinin 3 matçı və dördə bir final qarşılaşması baş tutacaq.

Anlaşma rəsmiləşdi

Özil, 5 illik müqaviləyə qol çəkib

"Fenerbahçe" yeni transferi Məsut Özili ictimaiyyətə təqdim edib.

32 yaşlı yarımmüdafıəçi media öünüə çıxb. 150-ə yaxın yerli və xa-

rici jurnalistin iştirak etdiyi təqdimat mərasimine klubun prezidenti Ali Koç, Özilin həyat yoldaşı Əmine Gülsə və qızı da qatılıb. Türk əsilli almaniyalı futbolcu tədbirdə 3,5 illik

müqaviləyə qol çəkib.

Qeyd edək ki, son olaraq "Arsenal"da çıxış edən Məsut Özilin "Fenerbahçe"da illik maaşı 5 milyon avrodur.

Kaçava PAOK-a keçib

O, karyerasını Yunanistanda davam etdirəcək

Son olaraq İspaniyanın "Saragosa" klubunda çıkış edən Şindzi Kaçava karyerasını Yunanistanda davam etdirəcək. Yaponiyalı yarımmüdafıəci

PAOK-a keçib. Bu barədə Saloniq təmsilcisinin mətbuat xidmeti məlumat yayıb. 30 yaşlı futbolcu ilə 1,5 illik müqavilə imzalanıb.

Qeyd edək ki, karyerası ərzində Almaniyada "Borusiya" (Dortmund), İngiltərəde "Mançester Yunayted", Türkiyədə "Beşiktaş" kimi klublarda da çıkış edən Kaçava, oktyabr ayından azad agent idi. O, Yaponiya millisində 97 oyunda 31 qol vurub.

Edeqorun "Arsenal"a keçidi rəsmiləşib

23 yaşlı yarımmüdafıəçi mövsümün sonuna qədər icarə əsasında oynayacaq

"Real"ın futbolcusu Martin Edeqorun "Arsenal"a keçidi rəsmiləşib.

Bu barədə London klubunun rəsmi saytı məlumat yayıb. Norveç millisinin üzvü olan 23 yaşlı yarımmüdafıəçi mövsümün sonuna qədər icarə əsasında "topçular"da çıkış edəcək.

Qeyd edək ki, Martin Edeqor ötən mövsümü icarə əsasında İspaniyanın "Real Sosiedad" klubunda keçirib.

Flik "Bavariya"dan ayrılır

"Bavariya"nın baş məşqçisi Hans Flik mövsümün sonundan vəzifəsində ayrılaceq.

Bu barədə "Bild" nəşri məlumat yayıb. 55 yaşlı mütəxəssisin idarə Heyətinin sədri Karl-Haynts Rummeniggen klubdan getməsi səbəbindən komandanı tərk edəcəyi bildirilib.

Baş məşqçinin Hasan Salihamicicə qarşıdurmadı olduğu da qeyd olunub. Flikin Almaniya yığmasında Yoahim Lövün əvəzləyəcəyi gözlənilir.

Qeyd edək ki, Hans Flik 2019-cu ildən "Bavariya"ni çalışdırır. Onun klubla sözleşməsi 2023-cü ilin yayına qədərdir.

İki oyunçu kəllə-kəlləyə gəlib

Qalmaqla söyüşə görə olub

İtalya kubokunun 1/4 final mərhələsinin "Inter" - "Milan" matçında (2:1) Romelu Lukaku ilə Zlatan Ibrahimoviç arasındaki qalmaqlın səbəbi bəlli olub.

İlk hissənin sonlarında "Milan"ın müdafiəcisi Alessio Romanyoli Romelu Lukakuya qarşı kobud oynayıb. Lukaku ilə Romanyoli arasındaki mübahisəyə Ibrahimoviç de qoşulub. Neticədə bu iki oyunçu kəllə-kəlləyə gəlib, lakin incident əlbəyəxa davaya çevriləyib. "Sportmediaset" sayı bildirib ki, Zlatan Lukanın ünvanına təhqirəmiz ifade işlədib: Cava-bında Lukaku Ibrahimoviç "fahişə oğlu" adlandırıb.

Qeyd edək ki, baş hakim hər iki oyunçuya sarı vərəqə göstərib. 58-ci dəqiqədə isə Ibrahimoviç kobud oyuna görə ikinci sarı vərəqəni alaraq, meydandan qovulub.

Klub Ramos və Lukasla razılığa gələ bilmir

"Real"ın 2 futbolcusu müqavilə təklifini geri əvvəl

geri əvvəl

Madrid "Real"ı müdafiəcisi Sergio Ramos və yarımmüdafıəcisi Lukas Veskəsi yeni müqavilə ilə bağlı razılığa gələ bilmir.

"Marca" xəbər verir ki, her iki oyunçu Madrid klubunun bu yaxınlarda etdiyi son təklifi də geri əvvəl. Danışçıların davam etdirildiyini açıqlayan mənbə sözügedən oyunçuların şərtlərin yaxşılaşdırılmasını istədiklərini vurğulayıb və bu gedişə, klubun hər iki futbolçunu itirəcini qabardıb.

Qeyd edək ki, Ramos və Veskəsi İspaniya nəhəngi ilə olan müqavilələrinin müddəti bu yay bitəcək.

"Barselona" futbolçuların maaşlarını ödəmir

"Barselona" futbolçuların dekabr ayı üçün maaşlarını ödəməyi.

Bu barədə COPE nəşri məlumat yayıb.

Qeyd edək ki, "Barselona" bir müddət əvvəl 1,2 milyard avro borcunu olduğunu açıqlayıb.

Kataloniyalılar 2019/2020 mövsümünü 488 milyon avro borcla başa vurublar və klub öz kreditorları ilə bu ödenişlərə möhələ verilməsi haqqında danışçılar aparır. Klub koronavirus pandemiyasının büdcəyə təsir göstərdiyini bildirib.

Valideynlər, övladlarınızı “TikTok”dan qoruyun!

İtaliyada "TikTok"un təhlükeli oyununda iştirak edən 10 yaşı qız ölüb. Uşaq "Blekout" adlı dözümlülük yarışı yerinə yetirərkən boğularaq həyatını itirib. Yarışın şərtlərinə əsasən iştirakçılar video yayılmışlığı müddədə boyunlarını kəmərlə sixmali və nəfəslərini tutmalı imiş.

Neticədə balaca qız helak olub, onu hamam otağında yanında telefonla 5 yaşlı bacısı təpiib.

Bu səbəbdəndir ki, dəfələrlə maarifləndirici yazılar yazıb, valideynləri uşaqları "TikTok"dan qorumağa çağırı-

Lalə Mehralı: "Onları bizdən başqa kimse qoruya bilməz"

rıq. Lakin hələ də həmin sosial şəbəkə platformasına uşaqların, gənclərin axını müşahidə olunur.

Məsələni "Şərq"ə şərh edən jurnalist-sosiooloq Lalə Mehralı valideynlərin mütəxəssislərin tövsiyələrinə məhəl qoyma-dıqlarını söyləyib:

"Peşəkarlar, övladınızı həmin platformdan qoruyun, təhlükəlidir, uşaqların tərbiyəsinə, mənəviyyatına zərərlidir" deyirlər. Valideynlər üçün isə bunların önemi yoxdur. Çünkü 10-12 yaşı uşaqlar kamerası qarşısında əcaib hərəketlər edib, jarqonla danışırlar, meyxana oxuyurlar, söyüslə videolar çekirlər. Tutaq ki, onların bir-ikisinin valideyni durundan xəbərsizdir. Axi "TikTok" hər kəsə açıq platformadır. Onların etrafında kimse görüb tanımağıdır, valideynə xəbər etməlidir ki, övladın bu işlərlə məşğuldur. Bilirlər, lakin etinasız

yanaşırlar. Mətbuatda dərc olunsun, televiziyyada göstərilsin ki, İtaliyada belə bir hadisə baş verib, deyəcəklər ki, təsadüfür. Təsadüflər də zərurətdən doğur. Biz hər şəxsi təsadüf deyərək məsuliyyətdən yaxamızı kənarə çekirik. Məsələn, selfie yeni dəbə düşəndə ne qədər insanın həyatını itirdiyinin şahidi olduq. İndi körpə uşaqlara smartfon telefon alıb, sərbəst internet istifadəsinə icazə vermək nə dərəcədə doğrudur? Bunun özü mübahisəli mövzudur. Düzdür, onlayn təhsilə bağlı uşaqların hamisində smartfon telefon var. Amma nəzarət olunmalıdır. Odur ki, valideynlərin üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Övladımızı bizdən başqa kimse qoruya bilməz. Valideynin öz övladına qarşı maksimum diqqətlə olmasından başqa çərəsi yoxdur. Qloballaşan dünyada informasiya texnologiyalarının ejadahaya çevrildiyi bir zamanda ana, ata hər cür tələye qarşı gözü açıq olmalıdır".

Samirə Ərəbova

"Atama qardaşının dəfnində iştiraka imkan vermirlər"

Nazilə Səfərli sosial şəbəkədə etiraz paylaşır

Tanınmış aparıcı, şairə Nazilə Səfərliyə ağır itki üz verib. Onun əmisi Binəli Məmmədov Rusiyada dünyasını dəyişib.

"Şərq" xəbər verir ki, aparıcı bu barədə paylaşım edərək, əmisinin dəfninə atasının getmək istədiyini, amma imkan verilmədiyi söyləyib: "Atamın qardaşının dəfnində iştirak etməsi onun haqqıdır. Dəfn mərasimi Gürcüstanda baş tucagi üçün ölkədən çıxa bilmir. Anlayıram, dünya pandemiya ilə savaşır. Yenə tək problemimiz COVID deyil. Hər yere baş vurmaşq. XİN, Baş qərargah, Gürcüstan səfirləyi hamı bir-birinə ötürür. İmzalayıñ, xahiş edirəm bizi incitmeyin. Öz dərdimiz özümüzə bəsdir. Bu həssas döñəmdə ailəmə köməklilik göstərməyinizi istəyirəm. Borçlı əsilli olmaq bizim günahımız deyil".

Samirə

Azercell-in rəqəmsal məhsulları IBA Mobile tətbiqində!

"Azercell Telekom" MMC və Azərbaycan Beynəlxalq Bankı yeni əməkdaşlığı imza atır

İndi Azercell-in rəqəmsal həlləri IBA Mobile tətbiqində! Ölkənin liider mobil operatoru "Azercell Telekom" MMC Azərbaycan

Beynəlxalq Bankı ilə birgə əməkdaşlıqda daha bir yeniliyə imza atır. Artıq Azərbaycan Beynəlxalq Bankının IBA Mobile mobil əlavəsinin istifadəçiləri tətbiq vasitəsilə Azercell-in NNTV, Bookmate, BluTV və ivi xidmətlərini aktivləşdirmək imkanı əldə edir.

Xidmətlərə qoşulmaq qaydası çox sadədir. İstifadə rahatlığı və funksionallığı ilə seçilən IBA Mobile-da "Diger" bölmənən seçimdən sonra "Partnyorlar" bölmənə keçid edib "Azercell tətbiqləri" sırasında sevdiyiniz xidmətə abune ola bilərsiniz. 4 milyondan çox dünya və Azərbaycan ədəbiyyatı əsərlərini elektron və audio formatda özündə cəmləşdirən Bookmate tətbiqini lider mobil operator eksklüziv şərtlərlə təqdim edir. Yalnız Azercell abunəçiləri xidmətə 50% endirimlə- ayda cəmi 3.50 AZN ödəyərək qoşula bilərlər. Bookmate mütaliəsəverlərə məkandan və istifadə olunan cihazdan asılı olmayaraq Azərbaycan, türk, ingilis, rus və digər dillərdə zəngin elektron kitabxananadan yararlanmaq, sevdiyi

kitabları sosial şəbəkələrdə dostları ilə paylaşmaq, eləcə də tətbiqi yeni kitablara dəha da zənginləşdirmək imkanı verir. Xidmətdən günlük istifadə haqqı 0.19 AZN təşkil edir. Azərbaycanda yalnız Azercell abunəçilərinin yararlanma bilecəyi NNTV xidməti 200-dən çox yerli və xarici televiziya kanallarını internet üzərində onlayn surətdə və yüksək keyfiyyətdə izləmə imkanı verir. Xidmətdən ayda 4 AZN və ya gündə 0.20 AZN ödəməkə yararlanmaq mümkündür. Abunəçilərinin rahatlığını hər zaman düşünən Azercell, bu xidmət üçün xüsusi paketlər də təqdim edir. Ətraflı məlumat üçün <https://www.azercell.com/az/personal/digital-solutions/nntv.html> səhifəsinə keçid etməyiniz xahiş edilir. Azercell son illər ərzində dünyada sürətə populyarlıq qazanan türk kino və seriallarını, eləcə də türk TV kanallarını BluTV ilə müstəsnə tərəfdəşliq çərçivəsində endirimli qiymətlərlə təqdim edir. Izləmə rekordları ilə seçilən türk kinematografiyasını 4K keyfiyyətdə və reklamsız ayda 4.99 AZN deyil, cəmi 3 AZN-e smartfonlarınızda və ya Smart TV-də izləyin! Günlük abunə haqqı 0.25 AZN təşkil edir.

Kinoteatrların bağlı olduğu bir zamanда Azercell kino perəstişkarlarını ivi xidməti ilə sevindirir. Dünyanın en populyar və eksklüziv filmlərini Smart TV də daxil olmaqla, eyni anda 5 cihazda izləmək imkanı veren ivi xidmətdən ayda cəmi 5.99 AZN-ə və ya gündə 0.40 AZN-ə yararlanmaq mümkündür. Ən yeni filmləri ivi ile yüksək keyfiyyətdə və reklamsız izləmək fürsətinə qaçırmayıñ! Azercell-in Big Data və Təhlillər departamentinin direktoru, Əstehlakçı Seqment Bütün strukturunun rəhbəri Azad Hüseyinov bildirdi: "Artıq 2 ildir ki, rəqəmsallaşma siyasetimizi uğurla həyata keçiririk.

Özünədən məhsullarının xüsusilə aktual olduğu bir zamanda abunəçilərimizin həyatını innovativ biznes həlləri ilə asanlaşdırmağa çalışırıq. Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ilə birgə bu istiqamətdə daha bir önemli addım atdıgımızı düşünür və bu əməkdaşlığın məşterilərimiz üçün faydalı olacağına inanıram". Azərbaycan Beynəlxalq Bankının idarə Heyəti sədrinin müavini, Bankın Baş Transformasiya İnzibatçısı Taleh Tahiri mobil xidmətlərin bu şəkildə uğurlu integrasiyasının ölkəmizdə innovasiya ekosisteminin inkişafına xidmət etdiyini qeyd etdi: "Hər biri öz sahəsində lider olan Azərbaycan Beynəlxalq Bankı və Azercell şirkətinin bu istiqamətdə öz imkanlarını birləşdirməsi faydalı müştəri təcrübəsi formalasdıracaq və yeni innovativ həllərin ortaya çıxmına zəmin yaradacaq". Azercell-in rəqəmsal məhsullar portfoli ilə tanış olmaq üçün <https://www.azercell.com/az/personal/digital-solutions.html> səhifəsinə keçid etməyiniz xahiş olunur.

"Nar" onlayn təhsil alanlar üçün yeni internet paketini təqdim edib

"Nar" pandemiya dövründə onlayn formatda təhsil alan şagird və tələbələrin, eləcə də müəllimlərin dərslərə istənilən məkan-dan rahatlıqla qoşula bilmesi üçün "TƏHSİL+" internet paketini təqdim edib.

Yeni internet paketi ilə "Microsoft Teams", həmçinin də "Zoom" tətbiqlərindən heç bir sürət limiti olmadan, istət tətbiq, istərsə də veb-brauzer üzərindən istifadə etmək mümkündür.

Bu paket çərçivəsində abunəçilərə hər iki tətbiqdən istifadə üçün sürət limiti olmayan 50GB təqdim olunur. Qeyd edək ki, "TƏHSİL+" internet paketinin üstünlüklerindən biri də "hotspot" funksiyası vasitəsilə internetin paylaşıla bilən olmasıdır. Paketin qiyməti 10 AZN təşkil edir. Sərfli internet paketindən yararlanmaq üçün abunəçilər *777#21# kodunu yıga və ya "777" nömrəsinə "T+" açar sözünü göndərək paketi aktivləşdirə bilərlər.

"Nar" uzunmüddətli KSM strategiyası çərçivəsində ölkədə təhsilin inkişafını dəstəkləyən bir çox sosial layihələr həyata keçirir. Təqdim olunan yeni internet paketi də ictimai izolyasiya dövründə təhsil prosesində iştirak edən şagird və tələbələrə, eləcə də müəllimlərə dəstək məqsədilə yaradılıb. "TƏHSİL+" internet paketi haqqında daha ətraflı məlumatla şirkətin rəsmi saytından tanış olmaq olar.

Əvvəller satıcı idi

İndi öz paltar markasını yaradır

"Juventus"un hücumcusu Kristian Ronaldonun nişanlısı Corcina Rodriges öz geyim markasını yaratmağı planlaşdırır.

Bu haqda ispan model özü İnstagramda məlumat yayıb. O, idman kostyumunda bir neçə fotosəkil paylaşaraq "Tezliklə. OM by G" sözlərini yazıb.

Qeyd edək ki, Corcina moda sənayesinə yaxşı bələddir. O, bir vaxtlar Madriddəki "Gucci" mağazasında satıcı işləyib, Ronaldo ilə de məhz orada tanış olub. Xatırlaqla ki, portuqaliyalı futbolçu özü isə CR7 kişi geyimləri markasının sahibidir.

90 yaşında ata oldu

Uşaq süni mayalanma yolu ilə dünyaya gəlib

Rusiyalı aktyor İvan Krasko 90 yaşında ata olub. Axşam.az xəbər verir ki, aktyorun altıncı övladı dünyaya gəlib.

Bu barede İ.Krasko Birinci kanalın "Əslində" adlı tok-şousunda məlumat verib.

Qızı doğulan aktyor "Sevgi varsa, uşağın olması üçün heç bir əngel ola bilməz" deyib. O bildirib ki, uşaq süni mayalanma yolu ilə dünyaya gəlib.

Qeyd edək ki, İvan 29 yaşlı Yuliya Kicemasova ilə sevgilidir. Cütlük artıq nikah masasına oturmağı planlaşdırır.

Tanınmaq istəmədi

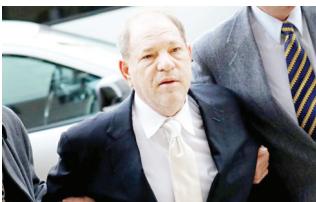
Aktrisa geyimi ilə diqqət çəkib

Ötən gün Hollivud uledüzü Şarliz Teron kamerlərə tuş gəlib.

Axşam.az xərçi KİV-ə istinadən xəbər verir ki, "Beverly Hills" dəki alış-veriş mərkəzlərindən birinə yollanan aktrisa geyimi ilə xeyli diqqət çəkib. Tamamilə qapalı geyinən, hətta üzünü də filtrlə maskası ilə gizlətməyə çalışıyan Teron tanınmaq üçün elindən gələni edib. O, bu cəhdlərinə baxmayaraq yenə də kameraların obyektivində yaxa qurta bilməyib. 45 yaşlı aktrisanın çox alış-veriş etməsi də gözlərdən yayılmayıb. Teron aldıqlarını güclə avtomobilinin yüksək yerinə yerləşdirməyə çalışıb. Aktrisanın koronavirus sebəbilə çöle çıxa bilmədiyi üçün bu qədər çox bazarlıq etdiyi bildirilib.

Hər qadına 500 min dollar ödəyəcək

Hollivud prodüseri Harvey Vaynsteyn tərəfindən təcavüz və cinsi zorakılığa məruz qalan 50 qadın ümumilikdə 17,1 milyon dollar alacaq.

Axşam.az xəbər verir ki, bu barede "Variety" neşri məlumat yayıb. ABŞ-in müflisleşme işləri üzrə hakimi Meri Uolrat prodüserin "Weinstein Company" şirkətinin ləğvi planını təsdiqləyib. Hakimin qərarına əsasən, şirkətin müflisleşme proseduru çərçivəsində 17,1 milyon dollar məbləğində fond yaradılacaq. Vaynsteynin cinsi zorakılığına məruz qalan 50 qadın isə 500 min dollar məbləğində kompensasiya alacaq.

Qeyd edək ki, 23 il müddətində azadlıqdan məhrum edilən Harvinin ünvanına ilk ittihamlar 2017-ci ilin sonunda irəli sürürlüb. Son 30 il ərzində onun 80-dən çox xanıma təcavüz etdiyi deyilir. Onlar arasında Acelina Coli, Qvinet Peltrou, Salma Hayek kimi məşhur aktrisalar da var.

Dünyanın ilginc mədəniyyətləri

Kişilər 27, qadınlar isə 25 yaşından tez evlənə bilməzlər

Dünyada onlarca, yüzlərlə mədəniyyət var. Coğrafiya və insan həyatı bu ənənələri formalasdır. Həmin ənənələrdən bəzisini təqdim edirik.

Məsələn, Rusiyada kimse size araq təklif edirsə, ondan imtina etmək ayib sayılır. Həmin araqın hamısını ibib bitirməlisən. **Şimali Koreya** qapalı bir mədəniyyətinin olması ilə məşhurdur. Burada kişilər 27, qadınlar 25 yaşından tez evlənə bilməzlər. Çünkü bu, qanuna qadağandır. Əvvəlcə dövlət qarşısında vəzifelərini yerine yetirməlisən, sonra isə evlənə bilərsən. İspanların ən məşhur bilinen ənənəsi siestadır. Gündənən sonra bir az yatan **İspanlar** bu saatlarda işləmirler. Budizmdən isə söz düşəndə ağla gələn ilk şey narincı paltar və hündür saçlardır. Bəs buddistlər niye saçlarını qırıqlar? **Buddizm**də saç kəsmək dünyəvi isteklərdən qurtulmaq deməkdir. **Mavritaniyada** evlənmək istəyən qadınlar mütləq 60 ilə 100 kilogram arasında olmalıdır. Kilo almayı isə ailəsi mütləq cəzalandır. **Yaponlar** da tez-tez bizim kimi evə girəndə ayaqqabılardan çıxarırlar. Düzdür, biz də bu gigiyenadan qaynaqlanırıq, ancaq onlarkı isə imandandır. Ev sahibinə hörmət əlaməti olaraq ayaqqabılardan mütləq çıxarıılır. Burada birinin evinə ayaqyalın getmək olmaz, çünkü bu, Yaponiyada hörmətsizlik əlamətidir. **Afrikada Masai** qabiləsi maraqlı bir adətə sahibdir. Onlar salamlasharkən biri-birlərinə tüpürülərlər.

Aynurə Pənahqızı

Milyon ildən çox yaşı var

Bu ağac qalın bir vulkanik kül təbəqəsi altında tapılıb

Egey dənizinin şimal-şərqində yerləşən Lesbos adasında yunan alımları milyonlarla ilə əvvəl daşlaşmış və torpaq altında qalmış üç ayrı ağac tapıblar.

"Şərq" "Reuters" xəber agentliyinə istinadən xəbər verir ki, mütəxəssislər əldə etdikləri bu ağac qalıqlarının çox nadir olduğunu bildirirlər. Hətta onun yaşının 20 milyon ildən çox olduğunu iddia edirlər. Ağaclardan birinin boyu təxminən 19 metrdir. O, demək olar ki, qalın bir vulkanik kül təbəqəsi altında tapılıb. Xatırlaqla ki, həmin ərazilərdə Ayalval və Edremit vulkanları yerləşir. Dünyada məşhur olan həmin bölgədə o cümlədən meyvə ağacları, yarpaqları və heyvan sümükleri də aşkarlanıb. Yeni tapıntılar adadakı Daşlaşmış Meşə Parkına və Muzyeyinə aparılıb. Professor Nikos Zouros 1995-ci ildən bəri davam edən qazıntılar zamanı ilk dəfə yaxşı vəziyyətdə bir ağac tapdıqlarını söyləyib: "Bənzərsiz bir ixtiradır. Ağacın tarixinin və təfərrüatlarının araşdırılması üçün o çox yaxşı vəziyyətdədir".

Qeyd edək ki, Lesbosdakı bu, meşə qalıqları 15 min hektar ərazini əhatə edir. Vulkanın püşkürməsi nəticəsində lava ilə daşlaşmış meşə YUNESKO-nun himayəsindədir. Daşlaşmış Meşə Parkı və Muzyeyi 1994-cü ildə adanın qərbi ucundakı Sığrı Köyündə qurulub və Lesbos adasından təxminən 92 kilometr məsafədədir. Andissa və Eressos kəndlərində də kök, meyvə, yarpaq və toxum qalıqları tapılıb. Qalıqlar arasında təxminən 40 fərqli bitki növü təsbit edilib.

Aynurə Pənahqızı